

BIBLICKÉ
ÚKOLY
1968

Ústřední rada církve adventistů s. d.

Praha 2 - Vinohrady

Londýnská 30

BIBLICKÉ ÚKOLY

I. čtvrtletí 1968

STUDIUM KNIHY DANIELE

ÚVOD

Kniha Danielova mluví o vyvrcholení světových dějin. Mluví také o tom, že pomíjitelné říše tohoto světa vystřídá věčné panství našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Anděl, který vysvětluje Danielovi tuto velkou událost, upozorňuje jej na to, že věřící lidé, kteří žijí pro Pána a očekávají s toužebným srdcem zřízení jeho spravedlivé vlády na zemi, musí projít údobím velkého odpadnutí a obtíží.

Je nesmírně důležité, abychom zkoumali knihu Daniele a knihu Zjevení. Duch prorocký nám

vzkazuje: „Čím více se blížíme závěru světových dějin, tím větší pozornost musíme věnovat proroctvím, jež zaznamenal prorok Daniel.“

Světlo, kterého se Danielovi dostalo, platí zvláště pro poslední dny. Vidění, jež měl, se naplní, a všechny předpověděné události se také stanou. Pochopíme-li jako věřící lid, co tato kniha pro nás znamená, nastane mezi námi velké oživení.

Služebnice Páně nám dále říká: „Až věřící lépe porozumí knihám Daniele a Zjevení, učiní zcela novou náboženskou zkušenost. Porozumí proroctvím na současné i budoucí události tak, jakoby nahlédli otevřenými branami nebes. Ale současně si uvědomí, jaký charakter musí mít, chtějí-li získat požehnanou odměnu lidí čistého srdce.“

Zkoumejme, jak Bůh uskutečnil svůj úmysl v dějinách národů a ve zjevení budoucnosti, abychom mohli správně hodnotit věci viditelné a neviditelné. Pak budeme vidět věci časné ve světle věčnosti a využijeme jich moudře a ušlechtilé. Naučíme-li se zde zásadám Božího království a staneme-li se jeho občany, budeme moci vejít do něj při Kristově příchodu.“

Úkoly jednoho čtvrtletí nemohou obsáhnout vše, co lze říci o knize Daniele. Ti, kteří chtějí lépe porozumět jejímu poselství pro církev, naleznou mnoho dalších, pobočných veršů. Tyto verše jsou označeny poznámkou: „Viz dále“, ne-

bo „Viz též“. Jsou to vysvětlující pomocné verše, které pro krátkost času v sobotní škole nemusíme uvádět. Rovněž tak i některé další poznámky jsou určeny k hlubšímu pochopení při domácímu studiu.

Kniha Daniele byla psána před dávnou dobou, kdy Židé ještě tvořili lid Boží. Může se stát, že nám některé výrazy a pojmy budou cizí. Rovněž dějinné pozadí je poněkud neznámé, a mnohá proroctví se již naplnila ve velkých říších starověku a ve staletích, následujících po pádu Říma. Historické pozadí nám umožňuje nahlédnout do souvislosti jednotlivých předpovědí. Proto je úvod ke každému úkolu delší než obvykle.

Prvních šest kapitol líčí povětšinou Danielovy zkušenosti v babilónském zajetí. I tyto zkušenosti slouží Božímu požehnanému záměru s jeho lidem a se světem. Posledních šest kapitol obsahují několik vidění o budoucnosti. Počínají dobou Danielovou, a končí při skonání dnů. První čtyři úkoly tohoto čtvrtletí pojednávají o historické části. Poznáme z ní, co Bůh sledoval se svým lidem za doby Danielovy, jakož i později, po návratu z vyhnanství.

Pátý a šestý úkol přináší souhrn veškerých informací, jež Daniel obdržel od Gabriele — ovšem bez výkladu. Sedmý až třináctý úkol podává výklad a uplatnění Danielových proroctví na základě slov Pána Ježíše a různých novozákonních pisatelů.

Příležitost, odpadnutí a vyhnanství

Zlatý verš: 5. Moj. 7, 6.

1. Jakou předností a významnou úlohu světil Bůh svému lidu? 2. Moj. 19, 3—8; 5. Moj. 7, 6.

Bůh vyzval lid izraelský na hoře Sinaj, aby s ním uzavřel zvláštní smlouvu. Izraelští přijali Boha za svého vládcu, a Bůh jim zase přislíbil, že budou jeho lidem a že s ním budou spolupracovat na splnění jeho úmyslu.

Izraelští byli povýšeni z egyptských otroků na lid vyvolený, který byl zvláštním klenotem Krále králů.

2. Která požehnání zaslíbil Bůh Izraeli ve své smlouvě? 5. Moj. 28, 2—13. Viz též 4, 6; 7, 12—15; 8, 17, 18; 30, 9.

Izrael měl dokázat, že cesta života, kterou Stvořitel člověku určil, je nejlepší. Izrael měl být pro ostatní svět živým důkazem toho, že člověk může ve spolupráci s Bohem dosáhnout největší možné výše a vrcholu štěstí. Proto chtěl Bůh svůj lid obdařit zdravím, vynikajícím rozumem a mimořádnou zručností. Mohli tak dosáhnout nejvyšší životní úrovně kteréhokoli národa a mohli se sami stát největším národem světa. Chtěl je poučit, jak lze dojít k tomuto cíli. Oni zas měli „spolupracovat podle jeho moudrých pokynů. Bůh slíbil, že učiní-li Izrael to nejlepší, udělí mu největší požehnání nebes. Měl svým životem a charakterem zjevovat světu Boží zásady.

3. Čím byly podmíněny přednosti a požehnání smlouvy? Co zato Bůh očekával? 5. Moj. 28, 1. 2. 13. 14. Viz též 4, 9; Jer. 18, 7—10.

Zaslíbení smlouvy bylo závislé na poslušnosti Izraele. Vůbec všechna Boží zaslíbení a výstrahy jsou závislé na poslušnosti. Požehnání je vždy znovu podmíněno slovy: „Budete-li“. Nezapomeňme, že všechny Boží sliby i pohrůžky jsou vždy podmíněny.

4. Jaké měly být důsledky poslušnosti Hospodina? 1. Moj. 22, 18; 5. Moj. 28, 10. Viz též 4, 6, 7.

Bůh je oddělil od světa, aby jim mohl světit posvátný úkol. Dal jim svůj zákon, a chtěl tak mezi lidmi zachovat známost svého jména. Světu, ležícímu ve tmě, mělo svítit světlo nebes. Všichni lidé měli být vyzýváni, aby se vrátili od modloslužby k živému Bohu.

I Z R A E L S E I, H A L

5. Který vzácný dar světil Bůh svému lidu? Žil národ izraelský podle zjevené vůle Boží? Řím. 3, 1. 2; Jer. 35, 15.

Bůh dal svému lidu vzácný dar Ducha svatého, který je klíčem k nebeské klenotnici moudrosti a poznání. Kdyby jednali ve shodě s Božím slovem, projevil by se ve všech odvětvích jejich života a snažení úžasný pokrok. Tomuto lidu byl svěřen Boží zákon. Byli ohrazeni jeho předpisy, věčnými zásadami pravdy, spravedlnosti a čistoty. Kdyby byli poslušni těchto zásad, uchránili by se zhoubných vlivů hříšných zvyklostí.

6. Kterým názorným podobenstvím vystihl Izaiáš vynikající postavení Izraele ve starozákonní době? Iz. 5, 1. 2; 27, 6.

Lid měl být poslušen Božího mravního zákona a měl zrcadlit ctnosti jeho charakteru. Bůh od svého lidu toto ovoce očekával. Měli dokázat čistým charakterem, svatým

životem, milosrdenstvím, vlnností a soucitem, že zákon Boží je dokonalý, občerstvující duši (dle jiného překladu: „Působí obnovení“). Ž. 19, 8.

Pán Bůh si přál, aby lid izraelský byl jeho chloubou a slávou. Dal mu veškeré duchovní výhody. Nezadržel mu nic, co napomáhá zdárnému rozvoji charakteru, kterým měl národ izraelský představovat Boha.

7. Jak se zachoval izraelský národ k Božímu úmyslu? Jakou krizi přivodilo toto jednání? Iz. 5, 2–7; Ez. 22, 23–31.

Bůh očekával od svého lidu ovoce ušlechtilé povahy. Místo toho přinášel lid totéž zkažené ovoce, jako okolní národy. Občas se sice projevila snaha o reformaci, ale byla chabá a přechodná. Během staletí upadal lid stále do větší temnoty odpadnutí. Od chvíle, kdy vešli do země Kanaán, opustili Boží přikázání a chodili po cestách polhanů. Marně je Bůh skrze své proroky napomínal. Nadarmo trpěli pod pohanským jhem. Po každé reformaci následovalo tím větší odpadnutí.

Bůh opětovně varoval svůj lid, že bude-li trvale neposlušný, bude vypovězen ze své vlasti. Tyto výstrahy se naplnily, když Nabuchodonozor vyvrátil judské království a odvedl Židy do babylónského zajetí.

B A B Y L Ó N S K É Z A J E T Í

8. Proč musel lid Boží opustit zemi, v níž měl trvale žít? 5. Moj. 29, 24–28; Dan. 9, 5–12. Viz též Ezdr. 5, 12.

Židovský národ zdědil na základě smlouvy s Bohem zaslíbenou zemi. Domníval se, že mu náleží právem. Bůh učinil ještě jedno opatření — vyvedl je na určitý čas z jejich země. Měli poznat, že předností a požehnání smlouvy, jakož i zaslíbená země, jim náleží jedině tehdy, zachovají-li podmínky této smlouvy.

9. Co sledoval Bůh s Izraelem v babylónském zajetí?
5. Moj. 30, 1—3; Jer. 30, 11.

Ostatkové izraelského národa měli jít do zajetí, aby se v nesnázích naučili tomu, čemu se nechtěli naučit za příznivých okolností.

Kdyby byli zůstali věrni Bohu, byl by je oslavil a povýšil, a jeho záměr s nimi by se splnil. Byli však nevěrní. Bůh mohl dosáhnout svého cíle s nimi jedině tím, že je prováděl ustavičným soužením a ponížením.

10. Jaká měla být budoucnost Izraele v případě, že by se ve vyhnanství naučili poslušnosti? Jer. 32, 37—42.
Viz též 5. Moj. 30, 4—10; Zach. 10, 6.

Bůh chtěl svůj lid po sedmdesátiletém vyhnanství zavést opět do zaslíbené země, obnovit s ním svoji smlouvu a uskutečnit při něm svůj původní plán. Kdyby se dali trpkými zkušenostmi poučit, splnil by při nich veškerá svá zaslíbení.

Ve staletích, jež následovala po návratu ze zajetí, měla se při Izraeli splnit rozsáhlá Boží zaslíbení. Bůh chtěl, aby celá země byla připravena na první Kristův příchod, tak jako dnes připravuje cestu pro druhý Kristův příchod.

BŮH SI NAŠEL VHODNÉHO MUŽE

11. Co praví Daniel o svém zajetí? Dan. 1, 1—6.
12. Jakými povahovými rysy dokázal, že je na babylónském dvoře Božím poslem? Čím zapůsobil na své utiskovatele a jak si získal jejich důvěru? Dan. 5, 11. 14; 6, 3. 4. Viz též 1, 4. 8. 9. 15. 17. 20; 2, 14. 30. 46—48; 4, 19.

Bůh uvedl Daniele a jeho druhy mezi velké muže Babylóna, aby mezi pohanským lidem představovali jeho

charakter Jak mohli zastávat tak důvěryhodná a čestná místa? Věrností v maličkostech stali se ucelenými lidmi. Oslavili Boha v nejmenších povinnostech právě tak, jako ve větších odpovědnostech.

13. Jakým způsobem zjevil Bůh Danielovi svůj úmysl s lidem izraelským po vyjítí ze zajetí? Dan. 1, 17. Viz též 6, 7—10; 9, 2. 17—19. 23.

Daniel měl nejen potřebné povahové vlastnosti, o kterých jsme již mluvili, ale znal také důkladně vůli Boží, jež byla v minulosti zjevena prorokům. Viz kap. 9, 2 b. 10—13. Pozorujeme-li podrobně celý jeho život, poznáváme, že se zasvětil cele Božímu dílu, a při každé příležitosti se snažil vyzdvihnout jméno Hospodinovo

K přemýšlení: Co nám dnes chce říci zkušenost Izraele? Počínáme si v plnění všedních povinností důsledně a rozumně jako Daniel? Dokážeme být věrní uprostřed vlažnosti a nevěry?

2. úkol — dne 13. ledna 1968

Král nebes a králové Babylóna

Zlatý verš. Dan. 4, 17.

Historická část knihy Daniele (kap. 1—6), tvořící úvod k prorocké části (kap. 7—18) dokazuje, jak výstižně dal Bůh zaznamenat svůj postoj k babylónské říši. Známe-li klíč, vysvětlíme si snáze vznik a pád jiných národů, uvedených v prorocké části.

Prvé čtyři kapitoly líčí, jak si Bůh získal Nabuchodonozorovu oddanost. Představují nám Daniele -- osobního Božího posla na babylónském dvoře -- jako muže kypícího zdravím a energií, muže neobyčejně nadaného, taktického a hlavně zásadního. Daniel si svým vynikajícím charakterem a schopnostmi získal Nabuchodonozorovu úctu a důvěru. Pak následuje několik mimořádných příhod -- sen o kovovém obrazu, ohnivá pec, a sedm let šílenství Nabuchodonozorova, jimiž se Bůh zjevoval králi. V první zkušenosti poznal Nabuchodonozor, že Danielův Bůh je „Bůh bohů a Pán králů, kterýž zjevuje skryté věci“. Ve druhé zkušenosti: Bůh dovede ochránit ty, kteří mu jsou věrní. Ve třetí: „Nejvyšší panuje nad královstvím lidským, a komuž chce, dává je.“

Balsazar, Nabuchodonozorův vnuk, toto vše věděl. Nechtěl se však ponížit před Bohem, jak to učinil jeho vznešený děd. Babylón byl proto zvážen na Boží váze, nalezen lehký, a z Božího příkazu byl předán Médům a Peršanům.

PÁN KRÁLŮ

1. Jakou službu zastával Daniel u babylónského dvora?
Dan. 1, 19; 2, 48.

Tito věřící mužové, mezi nimiž byl i Daniel a jeho druhové, měli v zajetí plnit Boží úmysl: seznamovat pohany s Hospodinem. Přesto, že byli zajatci, měli se stát pozehnáním. Současně měli být Božími reprezentanty.

2. Vylič stručně okolnosti, za kterých se Bůh poprvé zjevil Nabuchodonozorovi! Dan. 2, 1–25.

Dnešní úkol pojednává převážně o ději z 2. Danielovy kapitoly; výkladem snu o kovovém obrazu se zabývá pátý úkol.

Nabuchodonozor se musel předsvědčit, že tento sen je skutečně zjevením od živého Boha, který převyšuje vše-

chny dosud mu známé pohanské bohy. Musel nutně uznat, že jeho bozi a mudrci mu nemohou sdělit to, po čem tak dychtivě toužil. Došlo to tak daleko, až se ukázalo, že zde nerozhoduje ani otázka slávy či smrti. Mudrci museli přiznat, že řešení králových nesnází je v rukou Boha, kterého neznají a kterého nemohou ovlivnit. Jedině pak mohl král ocenit Danielovo řešení problému a mít z něj požehnání.

3. Jak taktně představil Daniel Nabuchodonozorovi pravého Boha? Dan. 2, 26–30. 36. 37.

4. Co se král při této příležitosti dověděl o Bohu? Dan. 2, 47.

Skutečnost, že Daniel vylíčil králův sen dokonale a přesně, ač to nedokázali nejmoudřejší mužové země, přesvědčila krále o tom, že Danielův Bůh nekonečně převyšuje jeho bohy. Král poznal především, že pravý Bůh „zjevuje věci skryté“ (2, 47). Neřeší totiž pouze záhady. Přináší však hlubší, správnou odpověď na základní problémy života a národů.

K R Á L M Ě N Í S V Ě S L O V O

5. Kterým zvláštním obřadem chtěl Nabuchodonozor zvelebit svoji vládu? Dan. 3, 1–7.

Nabuchodonozor proto dostal sen o velikém obraze, představujícím události až do slavného závěru dějin, aby poznal, jakou úlohu má splnit v dějinách světa. Měl rovněž poznat, jaký je jeho vztah k nebeskému království.

Nabuchodonozor počítal na čas bázeň Boží; jeho srdce nebylo však dosud prosté světské ctižádosti a touhy po sebepovyšování. Byl pyšný na to, že za jeho vlády panuje blahobyť. Přestal mít před Bohem úctu, a věnoval se ještě horlivěji modloslužbě.

Slova: „Ty jsi ta hlava zlatá“ (Dan. 2, 38), zapůsobila hluboce na královu mysl. Jeho mudrci využili této okolnosti, jakož i jeho návratu k modloslužbě, a přišli k němu s návrhem: Král měl vytvořit obraz podobný obrazu ze snu, a měl jej umístit tak, aby všichni viděli zlatou hlavu, jež měla představovat jeho říši.

Nabídka byla velmi lichotivá. Král si umínil, že jí provede. Dokonce zašel ještě dále. Chtěl postavit sochu, která by předčila originál. Hodnota kovu sochy neměla od hlavy dolů klesat, nýbrž měla představovat samé zlato. To mělo znamenat, že Babylón nebude zničen, ale že bude slavně trvat až na věky, a potře všechna ostatní království.

6. Čím naznačil Bůh Nabuchodonozorovi, že se nemůže beztrestně stavět proti vůli Boží? Dan. 3, 8–27.
7. Čemu se král z této zkušenosti naučil? v. 28. 29.

NEJVYŠŠÍ KRALUJE

8. Jaký vliv měly pýcha a blahobyt na královo poznání o Bohu? Dan. 4, 4. 27–30.

Nabuchodonozor zapomněl, že nedosáhl slávy svým přičiněním. Bohu měl vydat počet z moudrosti a nadání, jež mu umožnily vítězství v oboru vojenském, stavebním a ve správě země.

9. Skrze co připomněl Bůh králi, že má odpovědnost za blahobyt země, zvláště když znal Boží úmysl? v. 5–17.
10. Která těžká zkušenost přinesla Nabuchodonozorovi největší životní naučení? v. 28–33.

Nejslavnější vladař byl ponížěn na úroveň němé tváře. Musel se živit tím, co ostatní zvěř a musel s ní žít pod

širým nebem Místo vynikajícího rozumu musel se spokojit omezeným pudovým životem. Mohla být pýcha víc potrestána?

Úžasně nadaný král se stává člověkem choromyslným, který nemá o ničem přehled. Je bez rozumu, bez duševních schopností. Z očí mizí inteligentní výraz, který je nahrazen tupým pohledem. Má jedinou touhu: nalézt potravu k nasycení a na noc zalézt někam do slámy či sena. Nabuchodonozor se již nepovažuje za stavitele Babylóna a za vládce rozsáhlé říše. Klesl na úroveň zvířete.

11. Co poznal Nabuchodonozor o Bohu z této zkušenosti?
v. 32—34.

Kdysi pyšný král se stal pokorným dítkem Božím. Z tyрана a krutovládce se stal moudrý a soucitný král. Ten, který popíral Boha nebes a posmíval se mu, uznával nyní moc Nejvyššího. Snažil se upřímně šířit Boží čest a štěstí svých poddaných. Když Nabuchodonozor prošel školou Krále králů a Pána pánů, naučil se poslední lekci, které by se měli naučit všichni: že pravou velikost tvoří pravá dobrota.

Z V Á Ž E N A N A L E Z E N I . E I I K Ý

12. Čím dokázal poslední babilónský panovník, že popírá Boha nebes? Dan. 5, 1—4.

Toto hýření mělo být výsměchem izraelskému Bohu.

13. Čím zpečetil Balsazar záhubu Babylóna? v. 22. 23.

14. Jaký rozsudek byl vynesen nad Babylónem? S jakým výsledkem? v. 25—31.

Všem národům světa bylo vymezeno jejich trvání, aby se ukázalo, splní-li úmysl Boží. Proroctví mluví o vzniku a rozvoji velkých světových říší — Babylóna, Médo-Persie,

Kecka a Rima. U týchto i u jiných národů se dějiny opakovaly. Všetchny prošly zkušební dobou, a všechny selhaly. Jejich sláva zhasla, moc upadla. Národy zavrhlly Boží zásady a zpečetily tak svůj zánik.

K přemýšlení: Znáš nebezpečí nadání a blahobytu? Uvědomuješ si, že pýcha a povyšování přivodí zaručenou záhubu? Vzpomeň na Lucifera!

3. úloha — 20. januára 1968

Král neba a perskí králi

Základný verš: Iz. 44, 28.

Kýrovu (Cýrovu) vládu a pád Babylona porpovedali Izaiášove a Jeremiášove proroctvá. (Iz. 44, 24—28; 45, 1—13; Jer. 29, 5—13.) Pretože Boh chcel vyviesť svoj ľud a obnoviť Jeruzalem i chrám, predstavil sa Dariovi ako predtým Nabuchodonozorovi. Perzskí vládcovia boli po skúsenosti s jamou levov k Danielovi pozorní a priaznivo naklonení. Zdá sa, že Daniel mal potom možnosť upozorniť ich na prorocstvo. (Pozri Ezdr. 1, 2.) Ako bol Nabuchodonozor Božím nástrojom, ktorý uviedol ľud do zajatia, tak sa Kýros stal Jeho služobníkom, ktorý tomuto ľudu vrátil slobodu.

BOH SA ZJAVUJE DARIOVI

1. Aké postavenie a akú povest mal Daniel v novej perzskej vláde? Dan. 6, 1—4, 28.

Médsky král Darius ustanovil miestodržiteľov, ktorí mali

pravoval jednotlivé krajiny. Nad nimi boli tri „kniežatá, z ktorých jedným bol Daniel“. Ako sa dalo očakávať, Daniel čoskoro „prevyšoval tie kniežatá i satrapov, pretože bol v ňom veľký duch“. Svojou úprimnosťou, poctivosťou, verným plnením povinností a srdečnosťou získal si dôveru Médov a Peržanov ako predtým Chaldejcov.

2. Ako sa Boh predstavil Darlovi? V. 4–23.

3. Čo sa z tejto skúsenosti dozvedel Darius o pravom Bohu? V. 25–27.

Boh vyslobodil Daniela z jamy levov. Vládcom perzskej ríše dokázal tak svoju autoritu a moc (pozri kap. 6. 20–23) ako predtým kráľom Babylona. Darius vo svojom výnose priznal, že „Boh je živý“ a „stojí pevne až naveky“ (v. 26). Ba i nezmeniteľný médsko-perzský zákon (v. 8) sa musel prispôsobiť rozkazom „Nejvyššieho“, ktorý „podľa svojej vôle nakladá s obyvateľmi zeme“ (Dan. 4. 32.)

KONIEC SEDEMDESIATROČNÉHO VYHNANSTVA

4. Čo poznal Daniel z Mojžišových a prorockých kníh o vyhnanstve? Dan. 9. 1. 2. 6. 11–13. Pozri 5. Moj. 4. 25–31; 28. 15. 63. 64.

Daniel skúmal Mojžišove spisy a z prorockých kníh obzvlášť Jeremiášovu, pochopil zmysel zajatia i Boží zámer. Poznal tiež, že sa blíži koniec určenej doby poroby. Preto prosil Boha za svoj ľud, aby splnil sľub o vyslobodení a návrate.

5. Čo ležalo Danielovi na srdci? Vymenuj hlavné body jeho príhovornej modlitby. Dan. 9. 3–5. 17. 19.

Danielova 9. kapitola sa zmieňuje o začiatku panovania Daria. Dejiny uvádzajú, že tento panovník vládol len jeden rok. Modlitebná skúsenosť 6. kapitoly sa teda stala v tom istom roku ako skúsenosť z 9. kapitoly. Uvrhnutím Daniela do jamy levov satan chcel zrejme prekaziť vyslobodenie Židov, pretože Daniel mohol svojím postavením ovplyvniť perzských vládcov, aby uskutočňovali Božie plány.

Daniel sa prihovára za svoj ľud ako Mojžiš na Sinaji. Vyznáva hriechy tohto ľudu a prosí Boha, aby sa zaskvel nad opusteným Jeruzalemom. Zmieňuje sa o Mojžišových a prorockých spisoch, hovorí o vyhnanstve, dobe jeho trvania a o vyslobodení. Netají, že Izrael nechcel s Bohom spolupracovať. Len čo sa zajatci poučia, poroba skončí. Boh je milosrdný, spravodlivý a odpúšťa. Ako kedysi vyslobodil svoj ľud z egyptského otroctva, iste ho vyvedie aj z babylonského zajatia.

6. Akú odpoveď dostal Daniel? Aký bol prísľub vyslobodenia? V. 20–25.

Keď sa Daniel začal modliť, Boh mu poslal odpoveď. Anjel Gabriel dostal príkaz, aby informoval modliaceho sa proroka, že v nebi vyšiel rozkaz prepustiť zajatcov. Tento príkaz sa mal čoskoro uskutočniť ako „slovo navrátiť Izraela a vystaviť Jeruzalem“. (V. 25.)

V Ý N O S O N Á V R A T E A V Ý S T A V B E

7. Čo o Kýrovi predpovedal Izaiáš skoro 200 rokov pred spomenutým výnosom? Iz. 44, 24–28; 45, 1. 13.

Boh vyslobodil Daniela z jamy levov, aby mohol priaznivo ovplyvniť myseľ kráľa Kýra. V stanovený čas, keď mal byť obnovený jeruzalemský chrám, použil Kýra,

dal mu pochopiť proroctvo, týkajúce sa jeho osoby so zámerom, aby dal Židom slobodu.

Len čo kráľ poznal, že viac ako sto rokov pred jeho narodením bol predpovedaný spôsob dobytia Babylona, veľmi bol dojatý. Rozhodol sa, že splní úkol, ktorý mu zveril Hospodin a prepustí židovských zajatcov, pomôže im, aby obnovili Boží chrám.

8. Čo bolo v Kýrovom výnose o Židoch a o Jeruzaleme?
Ezdr. 1, 1–4; 5, 13–15.

9. Čo čítame o kríze v treťom roku Kýrovej vlády?
Dan. 10, 13. 20. Porovnaj v. 2. 3.

Satan sa snažil ovplyvniť najvyšších hodnostárov médsko-perzskej ríše, aby sa stavali proti Božiemu ľudu. Anjeli však plnili Božiu vôľu. Bol to boj, o ktorý sa zaujímalo celé nebo. Prorok Daniel nám umožňuje nahliadnúť do tohto veľkého zápasu medzi silami dobra a zla. Gabriel zápasil tri týždne s mocnosťami temna, ktoré sa snažili ovplyvniť Kýra. Na konci boja prišiel Gabrielovi na pomoc sám Kristus. Víťazstvo bolo zaručené. Nepriateľské sily museli za celú dobu panovania Kýra a jeho syna Kambysa (ktorý vládol asi sedem a pol roka) ustúpiť do pozadia.

UKONČENIE DIEĽA OBNOVY

10. Aký výnos vyšiel, keď nepriatelia marili výstavbu?
Ezdr. 6, 7. 8.

Samaritáni prinútili falošného Smerda (Ezdr. 4, 7. označuje tohto podvodníka ako Artaxerxa), aby zakázal Židom pokračovať vo výstavbe chrámu a mesta. Práce boli prerušené a prepustení zajatci boli zmalomyselnení. Ale Boh si vzbudil proroka Haggea a Zachariáša, ktorí ich povzbudzovali. Potom sa pustili znova do stavby

chrámu napriek dotieraniu Samaritánov a navzdory kráľovskému výnosu. Darius Hystaspes, ktorý nastúpil na perzský trón po falšnom Sinerdovi, vydal z Božej prozreteľnosti príkaz o pokračovaní výstavby chrámu.

11. Za akých okolností bol chrám dokončený? Ezdr. 6, 13–15. Zrovňaj Jer. 39, 1. 2. 8.

Nabuchodonozor dobyl a zničil Jeruzalem v 11. roku Sedechiáša, 19. júla 586 pr. Kr. Chrám bol znova stavaný a dokončený asi o 70 rokov neskôr, v 6. roku vlády Daria, t. j. 12. marca 515 pr. Kr.

12. Aké podrobnosti uvádzal Artaxerxov výnos z r. 457 pr. Kr.? Kto sa staral o to, aby bol príkaz prevedený? Ezdr. 7, 1. 6. 8. 11. 13.

Za vlády Artaxerxa sa vrátilo s Ezdrášom mnoho Židov. Nehemiáš a jeho pomocníci dokončili výstavbu jeruzalemských múrov, došlo k reorganizácii chrámových služieb a k veľkým náboženským reformám pod vedením Ezdráša a Nehemiáša. Artaxerxes za svojho dlhého panovania preukázal priazeň Božiemu ľudu a dôveru svojím židovským priateľom, Ezdrášovi a Nehemiášovi. Poznal, že sú to Boží muži, ktorým bolo zverené zvláštne dielo.

13. Za akých okolností boli dokončené mestské múry? Kto viedol túto prácu? Neh. 4, 16–18; 6, 1. 3. 15. 16.

Židovský vlastenec sa od ľudských poslov dozvedel, že vyvolené mesto Jeruzalem prežíva ťažké chvíle. Navrátilci trpeli a boli posmievaní. Chrám a niektoré časti mesta boli už opravené. Obnovné úsilie bolo brzdené, bohoslužby marené a ľud žil v ustavičnom strachu, pretože mestské múry boli zväčša zborené.

Nehemiáš prišiel do Jeruzalema. Dielo výstavby pokračovalo.

čovalo navzdory verejným i tajným úskokom nepriateľov, a za necelé dva mesiace boli hradby postavené. Staviteľia sa mohli prechádzať po jeruzalemských múroch a dívať sa na udivených nepriateľov. Múr bol dokončený v 20. roku panovania Artaxerxa, 21. septembra 444 pr. Kr.

Premýšľajme: Cítíme s Božím ľudom ako Daniel? Bývajú naše modlitby vypočuté? Uvedomme si, že Božie dielo nemôže nič prekaziť. Vytrvale budujme duchovný chrám!

4. úkol -- dne 27. ledna 1968

Boží úmysl s Izraelem po skončení zajetí

Zlatý varš. Ezach. 36. 26.

Židům se dostalo podle Dan. 9. 24 sedmdesát prorockých „téhodnů“, v kterých měli splnit své poslání jako lid smlouvy. Je to údobí „napravení“. Ze zpráv inspirovaných pisatelů je jasné, že Pán si přál, aby se v této době roznesla radostná zvěst o spasení po celém světě. V této době měl také přijít Mesiáš, měl za svůj lid zemřít, vstát z mrtvých a zříditi své věčné království. To, co Bůh dnes koná prostřednictvím své církve, chtěl původně pro svět učinit skrze vyvolený lid izraelský.

Jiní starozákonní pisatelé z doby zajetí i po něm přinášejí nám mnoho dalších zpráv o tom, co chtěl Bůh učinit pro navracející se zajatce.

70 PROROCKÝCH „TÝDNŮ“

1. Jaké údobí bylo Židům vymezeno po době zajetí, aby splnili svoje poslání? Dan. 9, 24.

Židovské slovo, překládané jako „téhodny“ neboli týdny, je odvozeno od slova, značící „sedm“. Toto časové údobí se skládá ze sedmi jednotek, ať už se jedná o sedm dnů nebo sedm let. Ve 2. verši 10. kapitoly mluví Daniél o tom, že byl zarmoucen „za tři téhodny dnů“ neboli tři týdny. Měl-li na mysli jednotku 7 dnů, musel (podle židovského textu) ke slovu „téhodne“ přidat označení „dnů“. S ohledem na tuto skutečnost překládá Revidovaná verše Dan. 9, 24 „téhodnů let“.

Podle toho bylo od doby vydání výnosu vymezeno Židům sedmdesátkrát sedm let neboli 490 let. V této době měli splnit své poslání jakožto Boží vyvolený nástroj pro obrácení světa a připravit cestu Mesiášovi. Měli skoncovat s „převráceností“ neboli odpadnutím, jež předcházelo babylónskému zajetí a měli rovněž učinit přítrž hříchům. Mesiáš měl svojí smrtí na kříži „vyčistit nepravost“ a zřízením svého věčného, spravedlivého království zavést „spravedlnost věčnou“. V této době mělo dojít i k pomazání „Svatého svatých“ a k utvrzení „vidění a proroctví“ 8. kapitoly.

2. Kdy mělo začít těchto 70 „týdnů let“? Dan. 9, 25; Ezdr. 1, 1—4. Viz též Ezdr. 6, 14; 7, 1. 8—13.

490leté údobí napravení mělo začít „vyjitím výpovědi o navrácení a o vystavení Jeruzaléma“. Cýrův rozkaz byl dán nejvýše několik měsíců po události z 9. kapitoly. Jelikož však zajetí Židé váhali, musel kolem r. 520 př. Kr. vyjít výnos další — Dariův a konečně r. 457 př. Kr. poslední — Artaxerxův výnos. Skutečnost, že v zájmu dokončení díla obnovy musel vyjít druhý a třetí výnos, dokazuje, že Cýrův rozkaz neměl žádoucí účinek. Proto považujeme třetí, Artaxerxův výnos z r. 457 př. Kr.

za „vyjití výpovědi o navrácení a o vystavění Jeruzaléma“, jak o něm mluví Dan. 9, 25. Teprve po tomto výnosu se Židé vrací ze zajetí. Tím je rovněž dán počátek 490 let, které byly vyhrazeny Židům.

3. K jakým událostem mělo dojít v těchto 70 prorockých týdnech? Dan. 9, 24–27.

K bodům, uvedeným ve 24. verši (viz poznámku pod 1. otázkou), přibyla ještě úplná výstavba Jeruzaléma, příchod Mesiáše a jeho zabití, zničení města a svatyně. A až do konce 70 prorockých týdnů měly trvat boje a zpustění. Pak mělo dojít ke konečnému „zpuštění“.

DOBA OBNOVY

4. Jaký úmysl sledoval Bůh s Izraelem po návratu ze zajetí? Ezech. 36, 11. 24–28. Viz též Jer. 31, 31–34.

Toto zaslíbené požehnání mělo se splnit ve značné míře ve staletích, jež následovala po návratu izraelských ze zajetí. Bůh chtěl, aby celá země byla připravena na první Kristův příchod, tak jako dnes připravuje cestu pro jeho druhý příchod.

Sledujeme-li veškerá starozákonní proroctví o budoucím blahobytu i na základě historickém, vidíme, že se vztahovala na dobu po babylónském zajetí. Všechno, co zaslíboval Mojžíš a proroci, mohlo se ještě naplnit, kdyby Izrael zůstal věrný přednostem a povinnostem, vyplývajícím ze smlouvy. Obnovení a blahobyt byly závislé na proměně srdce a na novém životě.

5. Jaká zaslíbení přinesl prorok Zachariáš krátce po návratu z Babylóna? Zach. 1, 16. 17; 2, 4. 5. 10–12; 6, 15. Viz též 8, 1–8.

SVĚTLO NÁRODŮ

6. Jaké svědectví měli Židé přinášet národům v době napravení? Izai. 60, 1—3. Viz též 49, 3. 6; 56, 6. 7.

Slavná prorocství Izai. 40—66 kap., jež se původně vztahovala hlavně na toto údobí obnovy, ukazují, co Bůh v té době chtěl vykonat v izraelském národu a skrze něj.

Izaiáš mluví právě tak jako Daniel a Zachariáš o příchodu a smrti Mesiáše (Iz. 53), o hlásání evangelia po všem světě (kap. 54—62), o událostech spojených s jeho příchodem (kap. 63 a 64), a o zřízení jeho celosvětové, věčné vlády spravedlnosti (kap. 65 a 66).

7. Jakým obrazem vystihl Ezechiel poslání Israele mezi národy po návratu ze zajetí? Ezech. 47, 1—12.

Ezechiel mluví podobně o údobí napravení jako Daniel, Zachariáš a Izaiáš. Po vyhnanství (Ez. 1—33) následuje obnovení (kap. 34—37). Národy vytáhnou proti Jeruzalému, ale Hospodin bude bojovat za svůj lid (kap. 38 a 39). Dojde k obnovení svatyně (kap. 40—46), přijde Mesiáš (kap. 44, 1—3), evangelium pronikne do všech národů (kap. 47) a Hospodin sám kralovati bude v Jeruzalémě (kap. 48).

8. Jaký postoj měly zaujmout národy k výzvě Israele? Zach. 2, 11; 8, 20—23.

Bůh si přál, aby Izrael zjevoval jeho charakter. Pozvání evangelia mělo zaznít všem národům. Učení o službě ve svatyni mělo povznést Krista před celým světem, a všichni, kteří by na něho pohleděli, měli žít. Všichni, kteří by se jako Raab z Kanaán a Rut Moábská odvrátili od modloslužby k pravému Bohu, měli se připojit k jeho vyvolanému lidu. Počet Izraelských se měl neustále zvětšovat, až by hranice jeho království sahaly „až do končin země“.

PŘÍCHOD MESIÁŠE

9. **Kterými slovy předpověděl Daniel příchod Mesiáše? Dan. 9, 25.**
10. **Co řekl prorok Zachariáš o Mesiášově příchodu? Zach. 9, 9. Viz dále 3, 8; 6, 11–13.**
11. **Která místa u Zachariáše mluví o Mesiášově zástupné smrti? Zach. 12, 10; 13, 1. 6. 7.**

Novozákonní pisatelé vztahovali rozličné Zachariášovy stati o Mesiášovi na Krista. Srovnej Zach. 9, 9 s Luk. 19, 38; Zach. 12, 10 s Jan 19, 34; Zach. 13, 7 s Mat. 26, 31.

MESIÁŠOVO KRÁLOVSTVÍ

12. **Co bylo konečným cílem obnovy, které následovalo po vyhnanství? Dan. 9, 24; Mich. 4, 1. 2. 7–10. Viz dále Jer. 3, 17.**

Kdyby Jeruzalém poznal to, co bylo jeho výsadou a kdyby dbal světla nebes, mohl se chlubit největším blahobytem. Mohl být silný a z moci Boží svobodný. Mohl se stát velkou metropolí světa, z které by myšlenka míru zalétala ke všem národům. Byl by slavným skvostem země.

13. **Jak mělo být toto mesiášské království zřízeno? Zach. 14, 1–4. 8. 9. 16. Viz dále Mal. 4, 1–6.**

Kdyby Izrael byl Bohu věrný a splnil úkol, který Bůh od něho očekával, bylo by v něm již dávno zřízeno Boží království. Podmíněná proroctví Izaiáše, Ezechiele, Daniele a Zachariáše o Izraeli by se doslova naplnila, a Kristus by zavládl jako spravedlivý „král nade vši zemí“. Lid Izraelský však vyznačené vysoké úrovně ne-

dosáhl. Když přišel Mesiáš, pohrdl jím, a proto Bůh zavrhl Izraele jako národ.

5. až 12. úkol mluví o tom, jak se v dějinách naplnil Boží úmysl nastíněný v Danielových proroctvích.

K přemýšlení: Jak využíváme my dnes doby milosti? Připravujeme sebe i jiné na Kristův druhý příchod? Nezbyva nám mnoho času!

1. úkol - dne 3. února 1968

Velké světové říše

Zlatý verš: Skut. 17, 24, 26, 27.

Daniel se nerozepisuje o čtyřech velkých prorockých říších. Venuje však pozornost velkému údobí odpadnutí a pronásledování v budoucnosti, jež má předcházet zřízení Božího věčného království. Velké říše mají tvořit jakýsi most mezi dobou Danielovou a mezi touto vzdálenou, budoucí krizí.

Při studiu Danielovy knihy se obvykle zabýváme každým viděním zvlášť. Tento úkol přináší však souhrnné informace o všech viděních, aňchom získali podrobný, dokonalý přehled.

Proroctví mluví o vzniku a pádu čtyř velkých světových říší — Babylóna, Médo-Persie, Řecka a Říma. Všechny jsou opakováním dějin, právě tak jako národy menší. Všechny prošly svojí zkušební dobou, všechny selhaly. Jejich sláva pohasla, moc zanikla a každá říše byla vystřídána říší novou.

BABYLÓN – KRÁLOVNA MEZI KRÁLOVSTVÍMI

1. Jak kčí sen o kovovém obraze babylónskou říši?
Dan. 2, 32. a 37. 38.

Babylón ovládal jeviště dějin od r. 605 až do r. 539 př. Kr. Zlato bylo výstižným symbolem nové babylónské říše. Převyšovala své předchůdce bohatstvím, mocí i rozsahem. Její hlavní město, Babylón, bylo pýchou starého světa. Jeho sutiny dnes mlčky potvrzují biblickou zprávu. Jeho jméno se stalo symbolem bohatství a velkoleposti.

2. Jak je Babylón představen ve vidění o čtyřech šelmách? Dan. 7, 3. 4. 17.

Lev, oblíbený znak Babylóna, představoval vhodně starý Babylón. V babylónském umění nalézáme často krále zvířat a krále ptactva v jedné podobě. Obvykle to bývá lev s orličními křídly, jindy s orlími drapy a zobákem. Lev pro svoji sílu a orel pro mohutná křídla a rychlý let jsou zde přílehlavým znázorněním Nabuchodonozorových úžasných vítězství. Rozliční pisatelé bible ho označují jako „lva“.

NÁDHERA PERSIE

3. Která část kovové sochy představuje perskou říši?
Dan. 2, 32a, 39a.

Persie, jež vládla mnohem většímu území než Babylón, vynikala ve světě od r. 539 až do r. 331 př. Kr.

4. Co poznáváme dále o Persii z vidění o čtyřech šelmách? Dan. 7, 5.

Druhá šelma je znázorněna medvědem, který představoval Persii. Daniel viděl, že „panství jedno vyzdvihla“.

1j. podmanila. Zřejmě nám to má připomínat historickou skutečnost, že perská říše se skládala z Médska a Persie. V době, když padl Babylón, převládal vliv perský, a médsky pozvolna upadal. Daniel dále viděl, že šelma měla „tři žebra v ústech“ a měla se nažrat „hodně masa“. Máme právem za to, že tato tři žebra představují poražené země Babylón, Lýdii a Egypt.

Je přirozené, že každé vítězství podněcovalo Persii k dalším výpadům. Tato říše posléze sahala od střední Asie do Egypta a z Indie do Evropy — asi 5.000 km od východu na západ a asi 2.300 km od severu na jih. Persie se tedy skutečně nažrala „hojně masa“, víc než kterýkoli jiný národ před ní.

5. Jak je vylíčena Persie ve vidění 8. kapitoly? Dan. 8, 3. 4. 20.

6. Které další skutečnosti uvádí o Persii 11. kapitola? Dan. 11, 2-4.

Na perském trůnu se vystřídali Kýrus, Kambýses, falešný Smerdis a Darius I.

Š I. Á V A Ř E C K A

7. Která část kovového obrazu patří Řecku? Dan. 2, 32b. 39b.

Alexandr rozšířil svými vítězstvími řeckou řeč a kulturu po všech krajinách východně od Středozemního moře. Bylo to v době od r. 331 až do r. 168 př. Kr. Řecký vliv spojoval království jeho následovníků v jedinou velkou civilizaci.

Proroctví praví, že Řecko následuje po Persii. Řecko se stalo královstvím teprve po vzniku macedonské říše, která nahradila tehdejší světovou velmoc Persii.

8. Co pravi o Řecku viděsi o čtyřech šelmách? Dan. 7, 6.

9. Jakou další zprávu o Řecku nám přináší 8. kapitola? Dan. 8, 5—8. 21. 22.

Osmá kapitola označuje Řecko za následovníka Persie. Nemluví o klasickém Řecku, jež bylo současníkem Persie, nýbrž o době Alexandra Velikého a dále. Symboly 8. kapitoly se poněkud liší od symbolů 7. kapitoly. Ale podobnost mezi skopcem a kozlem v jedné kapitole a medvědem a pardálem ve druhé kapitole je víc než nápadná. Např. obě mluví o dvou prvcích Médo-Persie, jakož i o tom, že jeden z nich měl vynikat víc. Obě kapitoly poukazují rovněž na rozdělení řecké říše na čtyři části.

10. Co pravi o Řecku 11. kapitola? Dan. 11, 2. 4.

Jedenáctá kapitola uvádí Řecko jménem jako 8. kapitola, zmiňuje se o jeho prvním „mocném králi“, jakož i o pozdějším rozdělení na čtyři části. Verše 5—15 omezují se na označení „krále poledního“ a „krále půlnocního“, kteří bojovali o Alexandrovo panství. Nebudeme se zde zabývat podrobnostmi řeckých dějin, jak je uvádí 11. kapitola.

VELKOLEPÝ ŘÍM

11. Která část kovové sochy znázorňuje Řím? Dan. 2, 33. 40.

Daniel uvádí první tři starověké říše jménem — Babilón, Persie, Řecko. Řím není takto jasně jmenován. Ovšem, římská říše dokonale splnila prorocké označení čtvrté moci, jež následovala za Řeckem. Na základě dějin víme, že se zde skutečně jedná o římskou říši.

Železo bylo vhodným symbolem římské říše. Její zná-

má vojska řádila po celé středozemní oblasti i po celé západní Evropě, jakož i po západní Asii. Řím potíral ostatní národy tak, jak to Daniel předpověděl. Stal se největší a nejsilnější říší, jež kdy na světě byla.

**12. Jak je Řím označen ve vidění o čtyřech šelmách?
Dan. 7, 7. 19. 23.**

Tak jako v kovové soše Daniele 2. kap. následovalo železo po mědi, zde v 7. kapitole „šelma čtvrtá, strašlivá a hrozná a velmi silná, mající zuby železné“, následuje po pardovi. Železo, čtvrtý kov na symbolické soše, mělo potírat a drtit vše. Tak i čtvrtá světová říše měla vše „mlátit a zžít i pošlapávat“. Stěží si dovedeme představit vhodnější vyličení nepřemožitelné římské armády.

**13. Kterým symbolem je vystižen Řím v 8. kapitole?
Dan. 8, 9. 23—25.**

Strašná čtvrtá šelma z Daniele 7. kapitoly se nevy-skytuje v tak jasné podobě v kapitole 8. Zdá se, že „malý roh“ 8. kap. znamená jak čtvrtou šelmu, tak malý roh 7. kapitoly. Čtvrtá šelma v 7. kap. a její malý roh zůstávají v platnosti až do sklonku času. Stihne je společný soud i osud. Čtvrtá šelma má být trestaná za „rouhavá slova“ svého malého rohu. Šelma, představující Řecko v 8. kap. zaniká dříve, než se objevuje působení malého rohu.

**14. Co čteme o rozděleném Římu? Dan. 2, 33. 41—43;
7, 7. 20. 24.**

Starý mocenský boj o vládu v západní Evropě pokračuje. Osudná prorokova slova „nebudou se přidržeti jeden druhého“ vystihují dnes právě tak stav zbytků starého Říma jako před 1500 lety. Moderní politické praxi se nepodařilo smelit železo a hlinu Nabuchodonozorova obrazu.

K p ř e m ý š l e n í: Čemu nás učí dějiny? Jsme pře-
svědčení o Božím vedení i v dnešní době? Důvěrujme
mu za všech okolností!

6. úloha — 10. februára 1968

Proroctvo o veľkom násilníkovi

Základný verš: Dan 7. 25.

V tejto úlohe budeme sledovať veľkú krízu, ktorá mala zastihnúť vyvolený ľud pred ustanovením večnej, sprá-
vodlivej vlády Božej. Ak zhrnieme všetko, čo Gabriel pri
štyroch návštevách Danielovi zjavil (kap. 7. 8. 9. a 11.
12), získame oveľa lepší prehľad, než keby sme uvažo-
vali o každom videní zvlášť. Slovo násilník, ty-
ra n, výstižne vyjadruje najrôznejšie odliene prenasledo-
vateľovho charakteru a chovania, ako to popisuje Daniel.
Tento násilník zachádzal s Božím ľudom vždy kruto,
pyšne, zákerne a zradne.

Naša úloha nechce tohto veľkého utláčateľa zrovnávať
s dejinami. Obmedzuje sa len na rozbor toho, čo anjel
Gabriel oznámil Danielovi. Daniel objasnil symboly sta-
rovekých veľmocí, ale tento symbol nechal zapečatený až
do času konca. V 7. úlohe je kľúč k tomuto zapečate-
nému proroctvu a 8. úloha pojednáva o ukrutníkovi
biblického proroctva s odkazom na dejiny.

POPIS TYRANA

1. Ako líči Daniel onoho veľkého tyrana z proroctva?
Dan. 7, 8. 20; 8, 9. 24; 9, 26.

2. V akej politickej dobe mala vzniknúť moc tohto utláčateľa? Dan. 7, 8. 20; 8, 8. 9. Porovnaj 2, 41—43.

Veľký Boží odporca mal vystúpiť na scénu dejín po vzniku a páde starovekých veľmocí — Babylona, Parzie, Grécka a Ríma 7. kap. Danielova popisuje tyrana ako „malý roh“, ktorý vyrastal medzi desiatimi rohmi na ľavé štvrté šelmy. Tieto rohy predstavovali zbytky po rozpade rímskej ríše. Proroctvo tak jasne hovorí, že surový krutovládca, ako ho videl Daniel, vystúpi do popredia po rozpade starého Ríma a to v západnej Európe.

3. Čo hovorí Písmo o tyranovej veľkosti, moci a metódach? Dan. 7, 8. 20; 8, 9. 23. 24.

Tento utláčateľ svätých mal vyrásť z malých začiatkov, ale nakoniec mal byť väčší a silnejší než ostatné mocnosti, predstavené desiatimi rohmi. Vo skutočnosti mal tento malý roh nesmierne vyrásť a úspešne vyhladzovať Boží ľud. „Šťastne sa mu povedie a vykoná všetko“ — povedal anjel. Tyran si umienil, že nemilosrdne vyhladi každého, kto by mu prekážal. Tak mal ovládať politické javisko západnej Európy po páde rímskej ríše.

PRENASLEDOVANIE SVÄTÉHO ĽUDU

4. Ako popisuje Daniel tyranov pokus vyhubiť svätý ľud? Dan. 7, 21. 25; 8, 10. 13. 24; 11, 33—35.

Daniel videl, že moc, ktorá bojovala proti svätým, zvíťazila nad nimi a hubila ich. Bola rozhodnutá rozohňať ich a zničiť. Terčom surových útokov proti svätým bola ich vernosť Bohu a Božej zjavenej vôli. Zdalo sa, že v tejto neslýchanej dobe súženia, ťažkostí, prenasledovania a úzkostí budú úplne vynuladení.

5. Ako dlho malo trvať toto prenasledovanie? Dan. 7, 25; 12, 7.

Tento utláčateľ sa mal v dejinách objaviť po páde rímskej ríše. Podľa 8. a 11. kap. Danielovej mala jeho krutovláda vyvrcholiť v posledných dňoch, v čase konca. Týmito slovami Daniel označuje veľmi vzdialenú budúcnosť a dobu, pred ukončením dejín. Táto doba konca sa mala vyznačovať vyvrcholením udalostí, ktoré majú pripraviť svet na zriadenie Božej večnej vlády. Utláčateľ pravdy mal teda vystúpiť v dobe medzi pádom Ríma a časom konca a uskutočňovať svoje zločinné úmysly proti pravde a Božiemu ľudu.

Doba súzenia Božieho ľudu tvorí prorocké obdobie: čas, časy a pol času, t. j. tri a pol času. Pripomeňme si, že sedem časov, kedy Nabuchodonozor žil bez rozumu, znamenalo sedem doslovných rokov. Všetci starí i noví vykladači tak chápú výraz, preložený slovom čas. Tri a pol času by teda znamenalo tri a pol roka. Výraz zo Zj. 12, 14 „čas a časy a pol času“ podáva nám táto kapitola aj ako 1.260 dní. Ak počítame mesiac po tridsiatich dňoch a dvanásť mesiacov do roka, zistíme, že 1.260 dní je presne tri a pol roka. .

Podľa biblických zvyklostí prideme k záveru, že v symbolickom prorockve, ako je to u Daniela 7 a 8, znamená prorocký deň doslovný rok. Zásadu „deň za rok“ v prorockve prvýkrát uvádza 4. Moj. 14, 34 a opäť ju pripomína Ez. 4, 6.

ODBOJ PROTI BOHU

6. Aký postoj mal utláčateľ zaujať k pravému Bohu? Dan. 7, 23—25.
7. Čo čítame o jeho postoji k Mesiášovi? Dan. 8, 11. 25.

Satan sa opätovne snažil zničiť Krista na zemi, ten však nad ním zvíťazil. Keď Kristus vstúpil na nebesá.

satan mohol proti Nemu bojovať len tak, že útočil na Jeho nasledovníkov na zemi. Oboje satanovo protivenstvo jasne líči Zj. 12, 1–5. 12–17.

8. Ako mala táto krutá moc postupovať proti svätyni a službám v nej? Dan. 8, 11. 13; 9, 26; 11, 31.

Prorocká reč Danielovej knihy hovorí o útoku toho istého nepriateľa na svätýňu a služby v nej: (Pozri 10. úlohu.) Starodávna svätýňa či chrám a jeho bohoslužby názorne predstavovali Krista a Jeho dielo pre záchranu sveta. Toto spásne dielo sa teraz sústreďuje v Kristovej veľkňazskej službe v nebeskej svätyni. (O tom pojednáva 9. úloha.)

V jeruzalemskom chráme sa sústreďoval náboženský život Židov. Táto stavba však bola r. 70 po Kr. úplne zničená a jej služby skončili. Nikto ich už neobnovil. Vieme však, že novozákonní pisatelia hovoria o „svätyni“ v nebi, kde dnes Kristus slúži ako náš veľkňaz. Dôrazne môžeme povedať, že táto svätýňa po Kristovej smrti na kríži a Jeho zmŕtvychvstaní nahradila pozemskú svätýňu. Prorokove slová sa teda jasne týkajú nebeskej svätýne.

9. Čo hovorí Daniel o postoji tyrana k Písmu a k pravej bohoslužbe? Dan. 7, 25; 8, 12; 11, 30.

Ako mala táto diabolská moc vystupovať proti Bohu? Anjel prehlásil, že sa „bude zlostiť na svätú zmluvu“ medzi Bohom a Jeho verným ľudom a že bude proti nej bojovať. Súčasne mala pomýšľať na to, ako by „premenila časy a zákon“, t. j. posvätné náboženské úkony, stanovené Bohom a priame božské zjavenie, Písmo. Také zmeny však nemôže previesť, pretože nikto z ľudí nemôže zmeniť Božie ustanovenie. Táto moc chcela ustanoviť vlastné náboženské predpisy a požiadavky a nútiť ľudí, aby sa im prispôbili na úkor Božích nariadení. Tým

sa jej podľa slov Písma malo do značnej miery podariť „pošliapať“ pravdy.

10. Ktorým falošným ustanovením chcel tento tyran nahradiť ustanovenie Božie? Dan. 8, 13; 11, 31; 12, 11.

Anjel ďalej vysvetlil, že veľký zvodca sa nespokojí tým, že zavrhne pravú bohoslužbu, ale bude predpisovať a vynucovať vlastný falošný systém. Daniel nazýva túto odpadlú formu pobožnosti „pustošiacou nepravosťou“ alebo „pustošiacou ohavnosťou“. Zriadenie tohto odpadlúckeho spôsobu pobožnosti malo „poškvrniť“ svätyniu v nebesách a urobiť ju pustou. Ľudia tým totiž prišli o zásluhy Kristovho zmierenia a museli ísť nesprávnou cestou ku spaseniu. (Pozri: 8. úloha, poznámka k 7. otázke)

ZNIČENIE TYRANA

11. Ako dlho sa malo tomuto nepriateľovi Božieho ľudu šťastne dariť? Dan. 7, 25; 12, 7.

12. Ako mal byť nakoniec Boží ľud vyslobodený z útlaku nepriateľa? Dan. 7, 21. 22. 26; 8, 25; 11, 45; 12, 1.

Úlhodobá hrôzovláda končí. Keď sa zdá, že silný protivník je na vrchole víťazstva, do dejín zasahuje Boh. Vyslobodí svoj ľud, nepriateľa zničí a na zemi zriadi svoju spravodlivú vládu. Podľa rozhodnutia vesmírneho zvrchovaného súdu bude večná spravodlivosť odmenou tých, ktorých prenasledovala oná tyranská moc.

13. Ktorá časť Danielovho proroctva bola „zavrená a zapečatená až do času konca“? Dan. 12, 4–9.

Gabriel menovite vyznačil veľké predpovedané ríše. Mnohé objasnil o budúcom nepriateľovi, o dobe súženia a odpadnutí. Túto poslednú protibožskú moc anjel bližšie neodhalil a neurčil jej dejinné obdobie. Nenaznačil ani

žiadne historické okolnosti onoho veľkého súženia a odpadnutia. Táto časť proroctva mala byť vtedy ešte „zavrená a zapečatená“. (Pozri 7. a 8. úlohu.)

U v a ž u j: Žiadna nepriateľská sila nemohla zničiť Božie Slovo a vyhubiť Jeho verný ľud. Zamysli sa nad slávnym vyvrcholením Božieho vedenia, ktorého sme svedkami!

7. úkol — dne 17. února 1968

Kristus přináší řešení

Zlatý verš: Mat. 21, 43.

Když se Danielův poslední rozhovor s Gabrielem chýlil ke konci, tázal se prorok anděla, kdy a jak v dějinách dojde k budoucí krizi odpadnutí a pronásledování. Dan. 12, 6—8. Gabriel již kromě udání přesné doby krize vyvětlil vše. Odpověděl, že vysvětlení o těchto věcech je „zavřeno a zapečetěno až do času konce“. Verše 4. 9. „Sedmdesát téhodnů“ bylo vymezeno Židům, aby jako Boží vyvolení nástroj splnili své poslání v zájmu spasení světa. Dokud tato doba neuplynula a národ se s konečnou platností nerozhodl, zda Mesiáše přijme či zavrhne, nemohla být oznámena přesná doba a okolnosti, v nichž v dějinách mělo dojít k vyvrcholení.

Koncem 70 prorockých týdnů, určených pro Židy, přišel Mesiáš, jak to Daniel zapsal. Čteme, že „naposledy pak poslal Bůh k nim Syna svého, ale oni chytivše ho, zabili jej.“ Mat. 21, 37—39. Přišel v nejtragičtější době ke svým vlastním, ale nepřijali jej. Jan 1, 11. Ježíš ve

své poslední debatě s židovskými vůdci tři dny před ukřižováním opakoval Izaiášovo podobenství o vinici. Touto Boží vinicí byl Izrael. Mluvil s nimi tak, že mohli jasně pochopit, že se dopouštějí závažného činu — zavržení Mesiáše. Ukončil toto podobenství vážným napomenutím: „Bude odjato od vás království Boží a bude dáno lidu, čínícímu užítky jeho.“ Mat. 21, 43. Na konci této rozmluvy (Mat. 21. a 22. kap.), kdy vyslovil nad židovskými vůdci své „Běda“ (Mat. 23), poněvadž jej zavrhli, ukončil svoji veřejnou službu osudným prohlášením: „Aj, zanechává se vám dům váš (chrám) pustý.“ A odešel navždy z chrámu. Mat. 23, 38; 24, 1.

Nyní, kdy byla zaslíbení smlouvy přenesena na tvůrce se křesťanskou církev, mohlo být podáno další objasnění, kdy a jak se naplní Danielovo proroctví. Stojí za zmínku, že v den, kdy židovští vedoucí veřejně zavrhli Krista jako Mesiáše, upozornil Ježíš své učedníky na knihu Daniele. Řekl jim též, že ti, kdo čtou, mohou nyní porozumět tomu, co bylo prve zavřeno a zapečetěno. Mat. 24, 15. Jeho slavný proslov o znameních druhého příchodu (Mat. 24, Mar. 13 a Lukáš 21), který byl odpovědí na dotazy učedníků, kdy a jak se naplní Danielovo proroctví, je nesmírně důležitý. Je výkladem i uplatněním proroctví ve změněných historických okolnostech, v nichž se církev stala nově vyvoleným nástrojem Božího úmyslu na zemi. Ježíš nám přináší klíč, kterým můžeme odhalit tajemství v knize Daniele, která byla dosud „zavřena a zapečetěna“.

V dnešním úkole se zabýváme Kristovým výkladem v souvislosti s Danielovým proroctvím. V 8.—12. úkole budeme uvažovat o tom, co o této věci praví rozliční novozákonní pisatelé. Dovolme, aby nám takto Nový zákon podal výklad Starého zákona. Získáme tím inspirovaný, věrohodný komentář o knize Daniele, týkající se křesťanské církve, a tím i naší doby.

IZRAEL POHRDÁ SMLOUVOU

1. Jaký byl podle Malachiáše duchovní stav Izraele 100 let po návratu ze zajetí, 400 let před příchodem Ježíše Krista? Mal. 1, 6. 7. 12. 13; 2, 8. 13. 14. 17; 3. 8. 9. 13. 14.

Ti, kteří se vrátili ze zajetí za vedení Zorobábele, Ezdráše a Nehemiáše, vždy znovu slibovali, že budou zachovávat všechna Boží přikazání a ustanovení. Chvilé blahobytu, jež následovaly, jsou dostatečným důkazem toho, že Bůh je ochoten přijmout a odpustit. Přesto projevovali osudnou krátkozrakost. Vždy znovu se odvraceli od svého slavného určení a přivlastňovali si sobecky to, co mohlo přinést zdraví a duchovní život nesčetným zástupům.

Za Malachiáše už bylo velmi zřejmé, že lid nesplnil Boží úmysl.

2. Jak vylicil Kristus stav duchovního úpadku Izraele ve své době? Mat. 16, 4; Mar. 7, 6--9. Viz dále Mat. 23, 13--15. 25. 27--35.
3. Jaký postoj zaujal Izrael k Ježíši jakožto k Mesiáši? Jan 1, 10. 11; Mat. 23, 37.

ZAVRŽENÍ IZRAELE — LIDU SMLOUVY

4. Kterým podobenstvím prohlásil Pán Ježíš, že Bůh -- Otec zavrhnul Izraele jako lid smlouvy? Mat. 21, 33--39. Srovnej Izai. 5, 1--7.
5. Kterými slovy ohlásil Spasitel zavržení Izraele? Mat. 23, 36--38; 21, 40--45. Viz dále 24, 2.

Mrákota, jež se po celé věky odpadnutí a vzpoury stahovala nad Izraelem, byla nyní již temná jako noc. Při-

tom pohrdli Ježíšem, který jediný je mohl zachránit před neúprosným osudem. Uráželi jej, ponižovali, a záhy měl být ukřižován. Neuvědomili si, že jakmile se Kristus octne na golgatském kříži, jsou jejich dny jakožto vyvoleného národa počteny. Kristus hleděl na Jeruzalém a viděl záhubu celého města i celého národa a plakal nad ním.

LID, PŘINÁŠEJÍCÍ OVOCE

6. Kdo měl být potom Božím vyvoleným lidem? Mat. 21, 43.

Odvěký plán spasení lidstva nesměl být zmařen selháním Izraele. Bůh nikdy nemění svůj konečný cíl. Jakmile ti, kteří byli povoláni, se soustavně zdráhají spolupracovat, změní Bůh způsob práce, lidské nástroje i označenou dobu, ale svého cíle dosáhne. Bible mluví o mnoha případech, kdy došlo ke změně v zaslíbených požehnáních i ohlašovaných soudech jak v životě národů, tak jednotlivců.

7. Jak ličí Pavel nového Izraele? Řím. 8, 28, 29; 9, 24—26; Gal. 3, 28, 29.

Křesťanská církev se stala Božím vyvoleným nástrojem pro spasení lidstva. Boží plán se světem zůstal v základu nezměněn. Ale tento přechod od tělesného Izraele k Izraeli duchovnímu přinesl přesto významné změny ve způsobu dalšího provádění tohoto plánu v dějinách. (Viz úvod k 9. úkolu.)

8. Co praví Petr o úloze církve jakožto Božího vyvoleného lidu? 1. Petr. 2, 9, 10.

Bůh dnes dokoná skrze svoji církev to, co chtěl světu dát prostřednictvím Izraele, vyvoleného národa.

KDY SE TO VŠE STANE?

9. Jak vystihl Kristus Danielovo proroctví o zničení chrámu a o velkém budoucím odpadnutí? Mat. 24, 1–5. 15. Srovnej Dan. 8, 11, 13; 9, 26; 12, 11.

Pán Ježíš mluvil k naslouchajícím učedníkům o soudech, o slavném dni svého příchodu. Mluvil o obou událostech současně. Kdyby odhalil před učedníky budoucnost tak, jak ji sám viděl, nemohli by to snést. Ve své lásce sloučil vylíčení obou velkých krizí, aby na to učedníci přišli sami. Mluvil o zničení Jeruzaléma a současně vyslovil předpověď o velkém dni soudu při svém druhém příchodu. Tato rozmluva neplatila pouze pro učedníky, nýbrž i pro ty, kteří žijí v posledních dnech.

10. Co řekl Kristus o Danielově proroctví s ohledem na tyrana a jeho utlačování Božího lidu? Mat. 24, 14–22, 27–31. Srovnej Dan. 7, 21, 25; 8, 10, 14; 9, 26; 10, 14; 11, 33–35.

Pán Ježíš mluvil k naslouchajícím učedníkům o soudech, jež měly stihnout odvadlý lid izraelský. Mluvil zvláště o pomstě, jež na ně měla přijít pro zavržení a ukřizování Mesiáše. Jakmile by křesťané viděli korouhve pohanských Římanů na posvátné půdě nedaleko městských bran, měli se zachránit útekem.

Kristus přešel ve vyprávění od zničení Jeruzaléma k druhému příchodu Syna Božího v moci a slávě. Mezi těmito dvěma událostmi viděl dlouhá staletí temnoty. Na pravé křesťany mělo přijít neslýchané pronásledování, trvající déle než tisíc let.

11. Která zvláštní znamení uvedl Spasitel na důkaz splnění Danielova proroctví? Mat. 24, 29; Mar. 13, 24, 25.

Spasitel uvádí znamení svého příchodu. Ano, udává i dobu, kdy se má ukázat první znamení: „Po soužení těch

dnů slunce zatmí se a měsíc neda světla svého a hvězdy budou padat s nebe."

12. Co pravil Kristus o sobě, kdy se měla naplnit Danielova předpověď o příštím velkém odpadnutí a pronásledování? Mat. 24. 15. 21. 22. 29. 30; Mar. 13. 24—26.

Co se mělo stát po zničení Jeruzaléma, po velkém odpadnutí a pronásledování? Kristus uvádí důležitou skutečnost, kterou anděl nevedl. Je to hlavní znamení jeho příchodu a závěru dějin. Toto znamení mělo následovat po velkém odpadnutí a soužení, ale před jeho příchodem a konečnými událostmi. Po tomto znamení — pravil Spasitel — „uzří všechna pokolení země Syna člověka, přicházejícího na oblacích nebeských s moci a slávou velikou“. Co je tím znamením? „Uved po soužení těch dnů slunce zatmí se a měsíc neda světla svého a hvězdy nebeské budou padat s nebe.“

Časovými údaji proroka Daniele zabývá se 10. úkol. K přemýšlení: Jakými naučením je nám zkušenost Izraele? Pochopil jsem, co to znamená být ve všedním životě „lidem svatým“? Pán je již ve dveřích!

8. úkol -- dne 24. února 1968

Rozluštění Danielova tajemného proroctví

Zlatý vers: 2. Tes. 2. 3. 4.

Nedovedeme si představit, jak by se zapečetěná část Danielova proroctví v dějinách naplnila, kdyby Židé zů-

stali věrní svým přednostem a odpovědnostem. Není to ani pro nás důležité. Ovšem tím, že křesťanská církev převzala úlohu tělesného Izraele, zdědila i zaslíbení, přednosti a povinnosti Abrahámových potomků.

Danielova proroctví mluví o tyranovi, který měl utiskovat Boží lid a veřejně zavádět blud a odpadnutí. Běda tomu, kdo by se mu nechtěl podřídit! V r. 70 po Kr. zničila římská vojska Jeruzalém a chrám a pobila nesčetné tisíce Židů. Tehdy byl obětí satanova hněvu tělesný Izrael. Ovšem později se měl stát terčem jeho útoku duchovní Izrael. Kapitola 7. a 8. u Daniele mluví o tomto útisku. Satan se vždy stavěl proti pravdě dvěma způsoby — šířením bludu a pronásledováním těch, kteří by jej zavrhovali.

Kristus a novozákonní pisatelé mluví o tom, jak se tyto části Danielova proroctví měly naplnit v dějinách, v době mezi prvním a druhým Kristovým příchodem. V té době vytáhl satan do boje proti těm, kteří se rozhodli, že budou Bohu věrní. Kristus a apoštolové volí při líčení budoucích událostí často táž slova, výrazy anebo myšlenky jako Daniel. Pán Ježíš jasně prohlásil, že jeho náčrt budoucnosti je naplněním toho, co Daniel prorokoval i o jeho následovnících, kteří se měli stát dědici zaslíbení.

P Í S M O M L U V Í O O D P A D N U T Í A P R O N Á S L E D O V Á N Í

1. Jak varoval Kristus své učedníky před budoucím odpadnutím a pronásledováním? Mat. 24, 4. 5. 11. 23—26. Srov. Dan. 11; 31—35.

Kristus řekl svým učedníkům: Povstanou mnozí falešní Kristové, kteří budou tvrdit, že konají divy. Budou prohlašovat, že nastal čas vysvobození židovského národa. Svedou tím mnohé. A slova Pána Ježíše se naplnila. Mezi jeho smrti a dobytím Jeruzaléma povstalo mnoho

falešných Mesiášů. — Ale tato výstraha byla dána i pro ty, kteří žijí v dnešní době. Svody, jež se vyskytovaly před zničením Jeruzaléma, opakovaly se v dějinách častěji, a bude tomu tak i v budoucnu.

2. Jak mluvil Pavel o blížícím se odpadnutí? 2. Tes. 2, 3—12. Viz dále 1. Tim. 4, 1.

Tajemství nepravosti šířilo zpočátku své dílo svodu a rouhání jen poznenáhlu a tiše. Jakmile ovládlo mysl lidí a rozšířilo se, vystupovalo otevřeněji. Pohanské zvyky pronikly do křesťanské církve téměř nepozorovaně.

Tento kompromis mezi křesťanstvím a pohanstvím umožnil vznik „člověka hřichu“, který se protivil Bohu a povyšoval se, jak to proroctví předpovídá. Tento obrovský systém falešného náboženství je mistrovským dílem satanovy moci — dokazuje, jak usiluje o světovládu.

ZJEVENÍ ODHAJUJE DANIELOVO TAJEMSTVÍ

3. Podle čeho poznáváme, že šelma ze Zjevení 13. podobná parďovi, je totožná s tyranem z knihy Daniele? Zjev. 13, 1. 2. a 5—7. Srovnej Dan. 7, 4—8. 11. 20. 25.

Šelma ze Zjevení 13. kap. se chová jako šelma z knihy Daniele: zapírá Boha, vynucuje si uznávání vlastní náboženské autority a pronásleduje všechny, kteří se nechtějí podrobit její vůli. A má též mimořádný úspěch. Až na malé výjimky Božích věrných získává si posléze uznání — byť i formální — celého světa.

4. Kterým dalším symbolem poukazuje Jan na tyrana z knihy Daniele? Co se z toho ještě dovídáme? Zjev. 17, 1—6. 13. Viz též dále 1. Jana 2, 18—22. Srov. Dan. 7, 25; 8, 24.

Ian představuje zlostníka z Danielova proroctví jako tajemný Babilón a velkou nevěstku. Tajemný Babilón představuje celkové odpadnutí, jež bible označuje jako smilstvo. (Viz Ezech. 16 a 23.) Veliký Babilón se snaží přimět všechny obyvatele země, aby pili z vína jeho odpadnutí, a chce zničit všechny, kteří odmítnou. Úloha tajemného Babilóna ve Zjevení je totožná s činností velkého tyrana z Danielova proroctví.

OZNAČENÍ TYRANA

5. Kterou moc v dějinách označuje bible jako velkého Antikrista?

Shrneme-li Danielovy, Kristovy, Pavlovy a Janovy zprávy (úkol 6–8), získáme obraz, který vystihuje Antikrista biblického proroctví.

A. Měl získat moc v době úpadku a pádu staré římské říše, měl odstranit tři nežádoucí soupeře a ovládnout politické a náboženské jeviště západní Evropy na 1260 let. Nadpřirozené nebeské jevy měly ohlašovat skončení jeho dlouhé nadvlády. Pak měl utrpět smrtelnou ránu. Měl se však zotavit, získat dřívější moc a mít krátce před druhým příchodem Ježíše Krista přechodný úspěch.

B. Tato nábožensko-politická organizace měla vzejít z velkého odpadnutí uvnitř křesťanské církve, a měla vládnout církvi s božskou autoritou. Měla prohlašovat sebe ze ziskných důvodů za božskou moc. Svým chováním se měla stavět proti Nejvyššímu. Měla si rovněž činit nárok na změnu a odstranění Božích nařízení a posvátných ustanovení, a autoritu Písma nahradit autoritou vlastní. Měla potlačovat poznání a šíření biblického spasení v Kristu a vynucovat dodržování svého padělaného učení v podmínkách spasení.

C. Tato moc měla uplatňovat svou autoritu nad lidmi a národy civilizovaného světa a měla rozhodně a bezohledně usilovat o vyhlazení těch, kteří chtěli zůstat Bohu věrni. Lid Boží měl dlouhou dobu snášet utrpení a těžkosti. Která je to moc, která je to církev?

Papežství a církev římskokatolická naplnily přesně všechny podrobnosti, jež inspirovaní pisatelé bible o této moci předpověděli. Římská církev následovala po římské říši, převzala její jméno, řeč, území, hlavní město, organizační správu, autoritu a zákonodárství. Římská církev vzešla z popela římské říše, která pak žila, převtělena jsouc do církve, dál. Dovedeme si stěží představit přesnější naplnění biblického proroctví v dějinách.

Zajímavé je, že kdykoli katolická církev mluví o „církvi“, myslí tím hierarchijní organizaci, nikoli vyznavače katolické víry. I my máme označením „církev“ na mysli organizaci jako takovou, nikoli milióny katolíků, kteří jsou upřímní ve svém přesvědčení a náboženství. Duch Kristův nedovoluje žádné předsudky vůči jinověrcům ani sebemenší jejich omezování. Při studiu tohoto proroctví nechováme k nikomu nenávist ani nelásku.

6. Jak se chovalo papežství po celá staletí k Božimu lidu? Jak tím naplnilo Danielovo a Janovo proroctví?

Římská církev se v dějinách západní civilizace vyznačovala nesnášenlivostí ke všem, kteří smýšleli jinak. Zůstává dějinnou skutečností, že zavinila mučení a smrt většího počtu křesťanů, než dokázaly veškeré pohanské mocnosti světa. Nebylo to snad následkem nahodilého, náladového výbuchu, nýbrž plánovitého počínání. Církev si umínila, že vymýtí jakoukoli různost názorů a to nejúčinnějšími prostředky.

7. O kterých nebiblických dogmatech papežství mluví Daniel a Jan?

Co dokazuje, že učení inspirovaných pisatelů bible a učení římské církve tvoří dva zcela odlišné systémy? Církev římská učí něco zcela jiného o Kristově nekonečné oběti na Golgotě, o jeho stále kněžské službě v nebesích a o tom, jak získáme od Boha milost, než jak je napsáno v Písmu sv.

Bible např. učí, že Kristova oběť na kříži stačí ke smíření hříchů. Dle katolické teologie musí se tato oběť v podobě mše denně po celém světě opakovat. Bible učí, že Kristus po svém nanebevstoupení slouží v nebeské svatyni jako náš velekněz a že máme přicházet přímo k němu (viz 9. úkol). Římská církev ustanovila prostředníky v podobě kněží, aby lidé neměli přímý přístup ke Kristu. Bible praví, že naším jediným přímluvcem před Bohem je Kristus. Přikazuje nám, abychom vyznávali své hříchy přímo jemu. Katolická církev však žádá, aby lidé vyznávali své hříchy kněžím. Místo jednoho Přímluvce a Prostředníka před Bohem ustanovila církev Pannu Marii a další svaté a přisuzuje jim takovou čest, jakou bible vyhrazuje jedině Kristu.

Mohli bychom uvést mnoho dalších nebiblických učení a zvyků jako: učení o očistci, modlitby za ty, kteří v něm domačle trpí muka, ustanovování svatých, růženců, tresty pokám, odpuštění a takzvaných sedmi svátostí. Uvedli jsme už dostatek důkazů o tom, že římská církev zašla velmi daleko od čistého evangelia, jak je původně zvěstoval Kristus a jeho apoštolové. Tento odklon od jejich učení je právem nazván „velkým odpadnutím“.

Tim, že římská církev popřela Kristovu oběť a jeho kněžskou službu a nahradila ji svým zřízením, zneuctila nebeskou svatyni, o níž mluví inspirovaný pisatel knihy Židům. Tim se též rouhá Božímu příbytku, jak předpověděl Jan. Připravuje tak milióny lidí o znalost základních pravd bible a o jejich spasitelnou moc.

POSLEDNÍ VELKÝ BOJ

8. Jak ličí Jan poslední velký boj mezi dobrem a zlem? Zjev. 12, 17; 13, 3. 4. 7. 13—17.
9. Oč se jedná v tomto zápase? Zjev. 12, 17. Viz dále Zj. 14, 6—12.

Poslední velký boj mezi pravdou a bludem je jen závě-

rečným zápasem odvěkého sporu o zákon Boží. Vstupujeme nyní do tohoto boje — to je boj mezi zákony lidskými a ustanoveními Božími, mezi náboženstvím bible a náboženstvím bájí a tradic.

10. Jakou vrcholnou zkouškou projde posléze lid „Boží“? Zjev. 13, 15—17. Viz dále Zjev. 18, 24.

Před námi stojí závažné události. Náboženské moci temna vypovědí jednotný boj Božím přikázáním a vydají nařízení, že všichni, „malí i velcí, bohatí i chudí, svobodní i v službu podrobení“ (Zj. 13, 16) se musí podřídit zvyklostem nevěrné církve a musí zachovávat falešnou sobotu. Všichni, kteří neuposlechnou, budou postiženi občanskými tresty.

11. Jak budou praví věřící vysvobozeni od svých nepřátel? Zjev. 18, 20; 19, 2. Viz dále 15, 2. 3.

12. Popiš konec tajemného Babilóna. Zjev. 16, 19; 17, 16; 18, 8. 21.

13. Co víme o konečném zničení mocností temna? Zjev. 19, 19—21; 20, 7—10.

K přemýšlení: Pozorujeme, jak se smrtelná rána šelmy hojí? Jsme hotovi projít posledním úsekem zkoušky? Na straně Boží je zaručené vítězství!

Kristus — náš slávny Velkňaz

Základný verš: Žid. 8, 1. 2.

Satanovou porážkou pri kríži sa krajne vystupňoval veľký boj medzi silami dobra a zla. (Zj. 12, 13—17.) Spor, ktorý sa dosiaľ obmedzoval z veľkej časti na Palestínu, rozšíril sa na všetky národy a obyvateľov sveta. Vyvoleným ľudom nemali byť len telesní potomci Abrahámovi. Mal to byť útvar medzinárodný, cirkev všesvetová, duchovný „národ“, povolaný zo všetkých národov. Nádej veriacich sa už neupína na pozemský Jeruzalem ale na nebeský. Starú zmluvu nahradila nová. Levitský kňazský poriadok nahradilo kňazstvo Ježiša Krista. Kristus sa stal prostredníkom medzi kajúcimi hriešnikmi a Bohom. Dnes môžu všetci ľudia prichádzať skrze Krista priamo k Bohu. Miesto obetných zvierat bola na Golgate prinesená Božia obeť. Dnes už nepotrebujeme predobrazy a ceremónie. Bohu máme slúžiť v duchu a v pravde.

V tejto úlohe chceme uvažovať o Kristovej veľkňazskej službe v nebeskej svätyni, aby sme pochopili, aký dôležitý význam má naplnenie Danielovho proroctva.

OD ŽIDOVSTVA KU KREŠTANSTVU

1. Kto sa stal vyvoleným ľudom, keď Židia sklamali?
Mat. 21, 43; 1. Pet. 2, 9. 10. Pozri Rím. 10, 12. 13.
2. Aký následok to malo pre Jeruzalem a celú Palestínu?
Sk. 1, 8; Zj. 21, 1. 2. Pozri Gal. 4, 25. 26.

Boh v starej zmluve poslal ľud izraelský do Palestíny a tam ho usadil. Kristus však posielal svojich nasledovníkov do celého sveta.

3. Aký vplyv mali tieto udalosti na zmluvu medzi Bohom a Židmi? Žid. 8, 6—10.

4. Ako hovoril Boh k svojmu ľudu kedysi a ako dnes? Aká súvislosť je medzi Starým a Novým zákonom? Žid. 1, 1. 2. Pozri 2. Tim. 3, 15—17.

Len čo prišiel Kristus ako naplnenie starej zmluvy, nestačil už Starý zákon sám na plné poznanie cesty spasenia. Preto dal Boh ďalšie zjavenie v Ježiši Kristu. Nový zákon prináša zprávu o tomto zjavení. Boh v ňom hovorí skrze svojho Syna, ako v minulosti hovorieval k otcom skrze prorokov. Nový zákon je výkladom Starého zákona.

Starozákonné proroctvá sa budú i naďalej plniť, nie však dopodrobna. Mnohé proroctvá sa týkali len ľudu izraelského v Palestíne. Je jasné, že také podrobnosti sa nemôžu vzťahovať na „národ“, rozptýlený po celom svete.

V starozákonných proroctvách musíme predovšetkým hľadať pôvodné historické uplatnenie pre ľud izraelský, a len potom môžeme v Novom zákone hľadať súvislosť proroctva s duchovným Izraelom.

Epištola Židom je nám vodítkom, aby sme lepšie pochopili hlboký význam starozákonnej svätyne a jej služieb.

NEBESKÁ SVÄTYŇA

5. Aký bol dôsledok prechodu zo židovstva ku kresťanstvu pre pozemskú svätyňu a služby v nej? Ján 4, 21; Žid. 8, 1. 2; 10, 9b.

Pozemská svätyňa a služby v nej mali čiastočne a obmedzenými prostriedkami predstavovať nekonečné hodnoty plánu vykúpenia. Všetko, čo sa tu dialo, malo poukazovať na Krista predne ako obeť zmierenia na Golgate, ďalej ako výkonného kňaza tejto obete v nebi.

Tento pozemský predobraz bol i v najlepšom prípade nedokonalý, pretože nič obmedzeného nemôže sa rovnať vznešenej skutočnosti. Boh ustanovil pozemskú svätýňu a jej službu nato, aby sme lepšie pochopili Kristovu nekonečnú službu za nás.

6. V akom pomere bol pozemský svätostánok k nebeskej svätyni? Žid. 8, 5; 9, 23.

Nebeská svätýňa, kde sa Spasiteľ za nás prihovára, je slávnym originálom, podľa ktorého staval Mojžiš svätýňu pozemskú. Boh viedol staviteľa pozemskej svätyně svojím Duchom.

N Á Š V E L K Ň A Z

7. Aký dôsledok mal prechod zo židovstva ku kresťanstvu pre kňazský úrad a kňazskú službu? Žid. 7, 11. 12. 23. 24; 8, 4.

8. Akú službu začal vykonávať Kristus po svojom nabovstúpení? Žid. 7, 25; 9, 24; 10, 12.

Kristus sa stal na Golgate obetným baránkom starozákonnej služby na zmierenie všetkých hriešnikov s Bohom. Teraz koná v nebesiach službu, ktorú v pozemskej svätyni konali kňazi. Jeho jediná zmierčia obeť nám ustavične prináša nekonečné dobrodenia. Podľa listu Židom potrebujeme ku spaseniu obidve časti Jeho služby.

9. Prečo môže byť Kristus našim veľkňazom? Žid. 2, 17. 18; 4, 15; 8, 3. (Porovnaj 7, 27.)

Kňaz je zástupcom človeka pred Bohom. Ako prostredník musí súcitne chápať tých, ktorých zastupuje, aby mohol byť nielen spravodlivý, ale aj milosrdný. Ak Kristus mal byť našim veľkňazom, musel sa stať jedným z nás.

Žil medzi nami a bojoval proti hriechu a pokušeniu ako my. Vo všetkom bol pokúšaný ako my, ale nezhrčil.

10. Aký vzťah má Kristova obeť na Golgate k Jeho kňazskej službe v nebi? Žid. 9, 11. 12; 10, 12. 14.

Kňaz musí Bohu priniesť za hriešnika obeť. Spasiteľ sa o túto obeť postaral svojou smrťou na kríži.

11. Čo robí Kristus ako náš veľkňaz? Aké vzácne pozvanie nám ponúka? Žid. 4, 16; 7, 25; 10, 19—22.

KRISTUS A ANTIKRIST

12. Ako sa mal podľa Daniela tyran Antikrist zachovať k nášmu veľkňazovi? Dan. 8, 11. 25; 11, 22. Porovnaj Mat. 2, 13. 16; Luk. 23, 44—46; Zj. 12, 4. 7—9.

Satan sa snažil Pána Ježiša za Jeho života na zemi zničiť, a to hneď v detstve, neskôr ustavičnými pokušeniami a pomocou Jeho nepriateľov. Kristus však bol „uchvátený k Bohu a k Jeho trónu“. (Zj. 12, 5.) Od tej chvíle Mu už satan nemohol uškodiť priamo. Svoj cieľ však dosahuje nepriamo tým, že útočí na Jeho verných nasledovníkov na zemi. Pozri Zach. 2, 8; Mat. 25, 35—45.

13. Aké stanovisko má Antikrist zaujať k nebeskej svätyni a k službe v nej? Dan. 8, 11. 13. Porovnaj 1. Tim. 2, 5; Ef. 2, 8. 9.

Satan nemôže zasahovať priamo do Kristovej služby v nebeskej svätyni. Podarilo sa mu však, že ľudia nepoznali Kristovu spasiteľnú službu, a preto ju nemôžu využiť. (Pozri: 8. úloha, poznámka k 7. otázke.) Účinok je teda prakticky ten istý. To bol výsledok veľkého odpadnutia, ktoré začalo v raných dejinách kresťanstva. Stredovek bol preto temný, že ľudskú myseľ a srdce ne-

osvecovalo nebeské svetlo. Tým, že katolícka cirkev prehliada Kristovu obeť a Jeho kňazskú službu a že miesto nich ustanovila vlastné falošné zriadenie, zneuctila nebeskú svätyňu. Podarilo sa jej pripraviť milióny ľudí o poznanie týchto základných právd Písma a tým o požehnanie ich spasiteľnej sily.

Uvažujme: Stali sme sa celým srdcom príslušníkmi duchovného Izraela? Dávajme pozor, aby sme nesklamali ako ľud starej zmluvy! Primknime sa tým pevnejšie k nášmu Spasiteľovi!

10. úkol — dne 9. března 1968

Vláda Antikrista

Zlatý verš: Dan. 7, 25.

Prorocká časť knihy Daniele poukazuje na tri základní prorocká údobí — „čas, časy a časťka času“ (7, 25; 12, 7), „dva tisíce tri sta večerů a jiter“ (8, 14) a „sedmdesát téhodnů“ (9, 24). Prvá časť mluví o tyranově odporu proti Bohu, o jeho pronásledování svatých a o jeho pokusu o vyhlazení známosti Boží zjevené vůle a uctívání Boha. Ve druhém časovém úseku měl malý roh z Daniele 8. kap. zprůtošit svatyni, přerušit její službu a nahradit ji odpadlou formou pobožnosti. Třetí údobí bylo vyměřeno Židům, kteří měli jako národ splnit své závazky smlouvy. Porovnáme-li tyto tři časové úseky mezi sebou, jakož i se slovy Ježíše Krista a novozákonních pisatelů, můžeme jim velmi dobře rozumět. Jedině tak získáme správný výklad knihy Daniele.

ČAS, ČASY A PŮL ČASU

1. Jak dlouho měl tyran — Antikrist vystupovat proti Bohu; pronásledovat svaté a pomýšlet na změnu Božího zákona? Dan. 7, 25; 12, 7.
2. Kdy mělo v dějinách dojít k vládě Antikrista? Mat. 24, 15. 21. 22. 29. 30.

Náš Pán praví, že „veliké soužení“ nebo „čas soužení“ způsobené tyranem, nastane mezi zničením Jeruzaléma (Mat. 24, 21. Srovnej Luk. 21, 25) a jistými nebeskými úkazy, ohlašujícími jeho návrat v moci a slávě (Mat. 24, 29. 30). Tato znamení měla na nebi nastat „hned po soužení těch dnů“, před příchodem Syna člověka. (Povšimněme si slůvka „tehdy“ ve 30. v.) Mar. 13, 24 a 25 uvádí první nebeské znamení „v těch dnech, po soužení tom“. Temný den 10. května 1780 byl významným splněním Spasitelovy předpovědi. Tak náš Pán předpověděl příchod Antikrista po pádu Jeruzaléma r. 70 po Kr. a před objevením se nebeských znamení.

3. Jak varují apoštolové před budoucím odpadnutím? Skut. 20, 29, 30; 2. Tes. 2, 3—12.
4. Jak osvětluje Jan ve Zjevení dobu, kterou Antikristovi vyměřil Daniel? Zjev. 11, 2. 3. 9; 12, 6. 14; 13, 5. Srov. Dan. 7, 25.

Zjevení vysvětluje, že „tři a půl časů“ je tři a půl roku, tedy 1.260 prorockých dní, neboli 1.260 doslovných let. (Viz 6. úkol, poznámka k 5. otázce.)

SEDMDESÁT „TÉHODNŮ“

5. Jak dlouho měl tyran pošlapávat svatyni? Dan. 8, 13. 14.

Na konci 1.260 „dnů“ měl být lid Boží vysvobozen z ruky tyрана; ale na konci 2.300 „dnů“ měla být „očistěna“ svatyně. 11. úkol pojednává o tom, co se mělo stát na konci 2.300 „dnů“.

6. Na základě čeho usuzujeme, že tyto „dny“ představují vlastně roky? 4. Moj. 14, 34; Ezech. 4, 6.

Na základě bible docházíme k závěru, že „den“ prorockého času znamená skutečný rok. Tato zásada „den za rok“ v prorockém slova smyslu objevuje se poprvé ve 4. Moj. 14, 34. a opakuje se u Ezech. 4, 6.

7. Proč hledáme u Daniele 9. kap. klíč k začátku 2.300 dnů neboli let? Dan. 8, 27; 9, 21—23.

Anděl Gabriel nepodává ve svém výkladu vidění (9, 21—27. a 8, 2—14) vysvětlení 2.300 „dnů“ (večerů a jiter). Z 27. verše poznáváme, že to nebylo proto, že by již neměl k tomu co říci, nýbrž proto, že Daniel „ochuravěl a nemocen byl několik dní“. Tak se „předěsil nad tím viděním“. Že Gabriel nemohl dokončit svůj výklad, vysvětluje i z Danielovy výslovné poznámky, že ještě něčemu z vidění nerozumí. Jelikož Gabriel obdržel příkaz, aby „vyložil tomuto vidění to“ (8, 16), můžeme právem čekat, že také tento příkaz splní. Srovnáme-li pečlivě 9. a 8. kapitolu, poznáme, že k tomu skutečně došlo. Povšimněme si těchto bodů:

A. Ohé poselství přinesl Danielovi Gabriel (8, 16; 9, 21). Daniel ve svém úvodu (9, 20—23) ke Gabrielovu poselství kap. 9, 24—27. představuje Gabriela jako „muže, kteréhož jsem viděl na počátku vidění toho“. Jedinou příležitostí, kdy Daniel předtím viděl ve vidění Gabriela, je vidění 8. kap. 16—19.

B. Gabrielovo poselství 9. kap. 24—27 není provázené žádným samostatným viděním jako kapitoly 2, 7. a 8.

Kapitola 9 však opakovaně mluví o „vidění“. Viz v. 21. 23 a 24. Nemůže se tedy jednat o výklad (9, 23) jiného vidění, než které líčí 8. kap.

C. Daniel výslovně podotýká (8, 27), že nepochopil vidění 8. kap., ani když mu Gabriel v 20–26. verši podal výklad. Srovnáme-li vidění 3–14. verše s vysvětlením 20–26. verše, poznáme, že v 8. kap. jsou veškeré vysvětlivky kromě tyranova útoku na svatyni a její služby a na dobu, kdy měla být „očištěna“ („obnovení svatých služeb“). Odpověď na to nám podává kap. 9, 24–27. Zde výslovně čteme, že dojde k zpusťování svatyně, že to, co Bůh určil, bude posléze „vylito na zhoubece“ (tak zní v. 27. v hebrejštině) a že ve „svatyni svatých“ dojde opět k obnovení služeb. Dále 9. kap. udává počáteční datum 2.300 večerů a jiter z 8. kapitoly.

D. Gabriel pozdravil Daniele v 9. kapitole slovy, že mu přišel sloužit k srozumění a dopomoci mu „k vyrozumívání tajemství“. Zřejmě se to týkalo toho, co Daniel nechápal (8, 27). Není-li 9. kap. úplným vysvětlením 8. kap., pak bible neobjasňuje 2.300 „večerů a jiter“ a anděl Gabriel nesplnil přikaz, aby Danielovi vysvětlil vidění.

E. Daniel prosí přímo naléhavě (9, 19), aby Hospodin „neprodléval“ se svým slibem, který dal skrze proroka Jeremiáše, že Jeruzalém (a chrám) bude po 70 letech obnoven. Je možné, že Daniel hned nepochopil význam 2:300 dnů (8,14). Vysvětluje to i z toho, že Gabriel chtěl „70-ti téhodny“ kap. 9, 25 vysvětlit 2.300 „večerů a jiter“ kap. 8, 14.

8. Která událost měla být počátkem 70 „téhodnů“ a 2.300 večerů a jiter? Dan. 9, 25. Srov. Ezdr. 6, 14; 7, 1. 8. 11. 25.

Vc 4. úkole v pozn. ke 2. otázce jsme vysvětlili, proč

povazujeme výnos Artaxerxe z r. 457 př. Kr. jako „výjití výpovědi o navrácení a o vystavění Jeruzaléma“. Na základě skutečnosti, že 70 téhodnů 25. verše 9. kap. mají vysvětlit 2.300 dnů kap. 8, 14, je zřejmé, že tato dvě časová údobí spolu souvisí. Jelikož Gabriel udává počátek 70 týdnů, můžeme právem usoudit, že je to současně i počátek 2.300 dnů. Kdyby tomu tak nebylo, pak by anděl Gabriel a bible nechávali 2.300 večerů a jiter bez konkrétního počátku, a toto údobí by nemelo v dějinách žádné umístění.

POSELSTVÍ O SOUDU

9. Kdy mělo skončit údobí 2.300 let?

Odpověď: R. 1844.

Dosud se proroctví naplnilo do nejmenších podrobností. Začátek 70 týdnů byl jasně stanoven na r. 457 př. Kr. a konec na r. 34 po Kr. Proto není těžké stanovit ukončení 2.300 dnů. Odečteme-li 70 týdnů — 490 let — od 2.300, zůstává nám 1.810 dnů. Po ukončení 490 dnů muselo se naplnit i 1.810 dnů. Počítáme-li od r. 34, sahá 1.810 let do r. 1844. 2.300 „večerů a jiter“ z Dan. 8, 14 končí r. 1844.

10. Co se mělo stát na konci 2.300 let? Dan. 8, 14.

V 9. úkole jsme poznali, že velký odpůrce proroctví nemohl ovlivnit svatyni v nebesích přímo. Mohl však miliónům lidí znemožnit poznání spasitelné služby, našeho velekněze v nebesích, a také se mu to podařilo. Pro ně vlastně svatyně v nebesích neexistovala. Na základě Dan. 8, 14 je nutné, aby došlo k napravení škody, kterou malý roh zpustošením (znehodnocením) svatyně způsobil. Na konci 2.300 prorockých dnů neboli let měli se lidé dovědět o Kristově dokonalé službě ve svatyni a měli ji využít. Gabriel Danielovi pravil (12, 4), že kniha musí být zavřena a zapečetěna „až do času konce“ („do

času jistého“), totiž do ukončení „času, časů a půl času“ neboli 1.260 let, r. 1798.

Anděl rovněž Daniele ujistil, že v této daleké „době konce“ „mnozí budou pilně zpytovat“ zapečetěné části knihy Daniele a „rozmnoženo bude umění“ (známost) Dan. 12, 4. Před r. 1798 a po něm zabývali se lidé Danielovým proroctvím tak, jako dosud nikdy. Toto studium označovalo r. 1844 jako ukončení 2.300 dnů neboli let. Anděl ze Zjev. 10 přišel zvěstovat, že kniha Daniele je rozpečetěna a její časové údobí že skončilo. Vybízel lidi, aby se zabývali studiem svatyně. Viz Zjev. 10, 1–11, 1.

11. Co měl Daniel učinit s proroctvím, týkajícím se jeho soby? Dan. 12, 4. 7. Srov. 7, 1.
12. Jak náležitě bylo Janovi předvedeno rozpečetění Danielova proroctví? Čemu měl věnovat zvláštní pozornost? Zjev. 10, 1 až 11, 1.

Čas, o němž anděl slavnostně přísahal, neznamená konec světových dějin ani konec doby milosti. Týká se prockého času před příchodem našeho Pána.

Osudná slova, že „již více času nebude“, jsou předzvěsti „času konce“, o němž mluví Daniel. Boží poselství pro tuto dobu nalezneme v úvodních verších Zjev. 11. Jan zde mluví o lidu poslední doby, a dostává příkaz, aby změřil „chrám Boží, i oltář, i ty, kteří se v něm modlí“. Mělo to být poselství o Kristu, našem veleknězi v nebeské svatyni a o lidu Božím na zemi, který se „v něm“ v duchu „modlí“. Poselství ve Zjev. 11. kap. o svatyni v nebesích navazuje na slova Zjev. 14, 7., ohlašující slavnou hodinu Božího soudu.

13. Jaké důležité poselství má být světu zvěstováno na konci 2.300 let? Zjev. 14, 6–12.

Prvé poselství nás vyzývá, abychom sloužili Bohu na

základě „evangelia věčného“, neboť hodina jeho soudu se blíží. Poselství druhého anděla je výstrahou před všemi jinými falešnými druhy evangelia. Třetí anděl varuje, abychom se nikterak neztotožňovali s velkým tyranem biblického proroctví neboli Antikristem. Líčí též smutný osud těch, „kdož by se klaněli šelmě a obrazu jejímu a vzali by znamení její“. Vláda šelmy končí, a záhy dojde k soudům, jež kniha Daniele předpověděla. Bůh vyzývá svůj lid, aby vyšel z Babylóna. Zjev. 14. 9-11 a 18. 1-4 ohlašují konec Antikristovy vlády. Současně vyzývají všechny dítky Boží, aby ještě „z něj vyšly“, pokud tak neučinily, a neměly podíl na jeho hříších a nepřijaly z jeho ran.

K přemýšlení: Jaké poselství má služba ve svatyni pro nás dnes osobně? Tažme se denně: Vyšel jsem z Babylóna a nepřipodobnuji se v ničem jeho hříšným zvyklostem?

11. úkol -- dne 16. března 1968

Kristus, náš spravedlivý soudce

Zlatý verš: 2. Kor. 5, 10.

Kristus může být naším spravedlivým soudcem, poněvadž byl „ve všem připodobněn svým bratřím“ a byl „ve všem pokoušen jako my, ovšem nezhrěšil“. Srov. Žid. 2, 17; 4, 15. Otec mu dal „moc soud činiti, nebo Syn člověka jest“. Jan 5, 26. 27.

Učení o „soudu“ nám chce říci, jak se Bůh snaží ještě zadržet dějiny světa, jak odděluje spravedlivé od hříšných.

a jak každé skupině dá zaslouženou odměnu. Bůh nepotřebuje žádné soudní jednání, aby poznal, kdo se hodí pro život věčný a kdo nikoli. Pisatelé bible mluví o soudním řízení, jak jsme na ně zvyklí, abychom viděli, že Bůh neurčuje osud člověka libovolně, nýbrž nekonečně čestně a spravedlivě. Lid Boží se musí postavit před jeho soudcovskou stolicí, aby se potvrdilo jejich právo na život věčný. A bezbožní proto, aby jim ukázal, že jejich charakter je v naprostém rozporu se zásadami nebes.

DEN SOUDU

1. Vyhlášen velký den Božího soudu dle Dan. 7, 9, 10.

Daniel 7 líčí soudní výjev, kdy před soudní stolicí stojí čtvrtá šelma a malý roh. Jsou obviněny, že bojovaly proti Bohu a pronásledovaly jeho lid na zemi. Soudce vesmíru jim odnímá moc nad tímto světem a uděluje ji Synu Božímu a jeho věrným dítkám. Adventisté sedmého dne spatřují v tomto výjevu soud nad jednotlivci, jakož i nad organizovaným odbojem proti Bohu a jeho věrným dítkám.

2. O čem pojednává soud podle 7. kapitoly? Jaký rozsudek je vynesena? Dan. 7, 11, 13, 14, 22, 26, 27; Zjev. 11, 15.

3. Co mluví prorok Joel o tomto dni soudu? Joel 3, 2, 11–17.

Joel mluví o trestu nad bezbožnými národy v tom smyslu, jak by to dopadlo, kdyby Izrael zůstal věrný Bohu a svému poslání. (Viz 1. a 4. úkol.) Líčení Joela o Jeruzalému připomíná popis ze Zjevení 20, kde zástupy bezbožných obklopují Nový Jeruzalém a Bůh zasedá nad nimi jako soudce.

4. Jakou úlohu má u soudu Kristus? Jakým právem?
Jan 5, 22. 27; Skut. 17, 30. 31.

SOUD NAD VELKÝM TYRANEM

5. Jakými způsoby mluví Daniel o soudu nad velkým tyranem? Dan. 2, 34. 35. 44. 45; 7, 11. 26; 8, 25; 11, 45. Srov. 12, 1.

Všechny tyto údaje mluví o tom, že:

- a) Soud je nadpřirozený, poněvadž se nikdo z lidí viníků nezastal. Provedení rozsudku rovněž nemají v rukou lidé.
- b) Soud je celosvětový; vypořádá se s veškerým pozemským odbojem proti Bohu a jeho lidu.
- c) Soud nastane na konci lidských dějin, a po něm bude na zemi Boží věčná, spravedlivá vláda.

6. Jak mluví Pavel o Božím soudu nad bezbožníkem?
2. Tes. 2, 8.

Někdy chceme těmito slovy vystihnout trest bezbožných při druhém příchodu Ježíše Krista. Ačkoli i to je pravda, přece jen má Pavel na mysli osud jistého „bezbožníka“, nikoli bezbožných všeobecně.

7. Jak popisuje Jan soud nad Babylónem a jeho společníky? Zjev. 16, 19; 17, 1. 14–17; 18, 8. 20. 21.

SOUD LIDU BOŽÍHO

8. Kdo se také musí postavit před soudnou stolicí Boží?
Proč? 2. Kor. 5, 10; 1. Petr. 4, 17.

Písmo mluví o tom, že i lid Boží se musí postavit před Boží soudnou stolicí. I jejich případy přicházejí před Soudce nebe a země. Bůh nepotřebuje slyšet o jejich vině či nevině, nýbrž chce potvrdit, že mohou převzít dar

věčného života a vejít do jeho spravedlivého království.

9. Co praví Pán Ježíš o tomto druhu soudu? Mat. 22, 11—13; 25, 31—34. 41. 46.

Král, který si prohlíží hosty na slavnosti, představuje soudce. Hosté jsou ti, kteří tvrdí, že slouží Bohu, jejichž jména jsou napsána v knize života. Ale ne všichni, kteří se hlásí ke křesťanství, jsou opravdovými Ježíšovými učedníky. Než dojde k udílení závěrečné odměny, musí být rozhodnuto, kdo má mít podíl na dědictví spravedlivých. K tomuto rozhodnutí musí dojít před druhým příchodem Ježíše Krista na oblacích nebeských. Až přijde, přinese již odplatu „jednomu každému podle skutků jeho.“ Zjev. 22, 12.

10. Které slavnostní poselství předchází den soudu? Zjev. 14, 6—11.

Bůh svěří! povinnost zvěstování hodiny soudu všem adventistům sedmého dne. První ze tří nebeských andělů ohlašuje, že nastala hodina Božího soudu. Druhý odhaluje bezbožníka, který má být souzen — veliký Babilón. Třetí přichází s obžalobou proti těm, kteří mají vytrpět hněv Boží; podporovali dílo Antikrista, a tak musí zahynout s ním. Proto Bůh volá svůj lid, který je dosud v Babilóně, aby z něho vyšel a vyhnul se ranám, jež ho mají postihnout. Zjev. 18, 4.

11. Jaké měřítko má Bůh pro životy lidí? Jak důkladný je Boží soud? Jak. 2, 10—12. Viz dále Kaz. 12, 13. 14.

Bůh sleduje činy každého člověka a zaznamenává, jsou-li věrné či nevěrné. Vedle každého jména v nebeských knihách je velmi důsledně zapsáno každé nesprávné slovo, každý sobecký čin, každá nesplněná povinnost i tajný hřích a mistrné přetvařování. Zaznamenávající

anděl zapisuje, zda nepohrdáme varováním a výstrahami nebes, kolik času promrháme a kolik příležitostí nevyužijeme. Zaznamenává i náš vliv k dobrému či ke zlému s jeho dalekosáhlými následky.

Zákon Boží je měřítkem, podle něžž se budou u soudu posuzovat charaktery a životy lidí.

PROVEDENÍ ROZSUDKU

12. Jaký rozsudek vynáší posléze Soudce vesmíru? Kdy se to stane? Mat. 16, 27; Zjev. 22, 11. 12. Viz dále Řím. 2, 6—11.

Slunce Boží milosti jednou zapadne, dlouhý den spasení skončí. Duch Boží přestane působit na lidská srdce. Je konec doby milosti.

13. Jaký trest stihne nekající hříšníky? 2. Tes. 1, 6—10; Zjev. 15, 1; 20, 11—15.

Vyliti Božího hněvu v sedmi posledních ranách má učinit jasný rozdíl mezi spravedlivými a hříšníky. Lid Boží zůstává věrný, ačkoliv musí procházet velkým souzením. Hříšníci se však budou Bohu rouhat a neučiní pokání ze svých skutků. Zjev. 16, 9. 11. 13. 14. 21.

Na konci tisíciletého království pronáší Král králů ortel nad těmi, kteří bojovali proti jeho vládě a vyměří spravedlivý trest těm, kteří přestupovali jeho zákon a utiskovali jeho lid. Hříšný svět stojí před soudnou stolicí Boží. Je obviněn, že zradil zájmy nebeského království. Nikdo jej neobhajuje. Všichni jsou bez výmluvy a musí vyslechnout rozsudek o věčné smrti.

14. Jaké odměny se dostává věrnému Božímu lidu? Mat. 25, 34; 1. Kor. 15, 51—54.

K p ř e m ý š l e n í: Nemá můj charakter kazy, pro které bych nemohl být spasen? Uvědomuji si dalekosáhlý vý-

znam činnosti zaznamenávajúceho anďela pro den soudu?
Čiňme upřímné pokání, dokud je doba milosti!

12. úloha — 23. marca 1968

Kristus — náš Král

Základný verš: Zj. 11, 15.

Všetky Danielove prorocké končia vyhladením zlých mocností a zriadením svetovej, spravodlivej Božej vlády na zemi. (Dan 2, 44; 7, 13, 14; 8, 25; 9, 24, 27; 11, 45—12, 3.) To isté môžeme povedať o podobných prorockých zjaveniach. (Zj 3, 21; 4, 11; 5, 13; 7, 15—17; 11, 15—17; 19, 11, 16; 20, 11; 22, 1, 5.) Skoro všetci starozákonní proroci končia svoje posolstvo zmienkou o večnom kráľovstve. Niektorí, ako Izaiáš, sa vracajú k tomuto bodu na konci každej časti svojej prorockej zvesti. Svojimi podobenstvami a kázňami poukazyval Ježiš vždy znovu na založenie svojho kráľovstva. Podobne naň odkazujú i pisatelia Nového zákona. Ten, kto dnes prijíma Krista ako svojho záchrancu, môže spokojne a trpezlivo znášať všetky životné ťažkosti, pretože Božia pravda nakoniec zvíťazí.

KRISTUS V DANIELOVEJ KNIHE

1. Ktorý symbol zo sna o kovovom obraze predstavuje Krista? Dan. 2, 34, 44, 45.
2. Ako označuje Daniel Krista? V akej súvislosti? Dan. 7, 13, 14. Porovnaj Dan. 3, 25.

Aramejskému výrazu by lepšie odpovedal preklad „niekto podobný človeku“ miesto „syn človeka“. V prorockom videní chcel Boh zdôrazniť ľudskú podobu svojho Syna.

Syn Boží vzal na seba pri vtelení ľudskú podobu (Ján 1, 1–4. 12. 14; Fil. 2, 7; Žid. 2, 14) a stal sa Synom človeka (pozri Mar. 2, 10). Spojilo sa tak božstvo a človečenstvo.

3. Ako nazýva Daniel Krista bojujúceho s veľkým nepriateľom? Dan. 8, 11. 25; 9, 25. 26.

Názor „Syn človeka“ označuje Krista ako vteleného Božieho Syna, skutočnú ľudskú bytosť. Názov „Knieža kniežat“ ukazuje, že je božskou bytosťou, vládcom neba a zeme. Izaiáš nazýva Mesiáša „Kniežatom pokoja“.

4. Ako sa podľa Daniela menuje Kristus v úlohe vysloboditeľa svojho ľudu? Dan. 12, 1. Porovnaj Dan. 10, 13; Zj. 12, 7–9.

Michal, hebrejsky Mika'el, doslova „rovný Bohu“. Júda 9 Ho nazýva „archanjelom“. Podľa 1. Tes. 4, 16 sa pri vzkriesení ozve „hlas archanjela“. Kristus prehlásil, že keď mŕtvi budú počuť hlas Syna človeka (Ján 5, 28), výjdu z hrobu. Je teda zrejmé, že Michal nie je nikto iný než sám Pán Ježiš. Meno Michal sa vyskytuje v Písme len v apokalyptických častiach. (Dan. 10, 13. 21; 12, 1; Júda 9; Zj. 12, 7.)

PODOBENSTVO O KRÁLOVSTVE

5. Akým názvom sa Kristus rád označoval? Luk. 19, 10.

Titul Syn človeka označuje Ježiša ako vteleného Krista. Poukazuje na zázrak, ktorý zlúčil Stvoriteľa a stvorenie v jednu božsko-ľudskú bytosť. Svedčí o skutočnosti, že ľu-

dia sa môžu stať synmi Božími. (Ján 1, 12; Gal. 4, 3—7; 1. Jána 3, 1. 2.) Boh sa spojil s človekom, aby tento mohol získať božskú podobu. Prečítaj Luk. 1, 35 a Ján 1, 1—3, kde sa hovorí o Ježišovi ako o Božom Synovi. Ďalej Luk. 2, 49. 52; Ján 1, 14, kde je označený ako Syn človeka.

6. Pri ktorej príležitosti hlavne pripomína Ježiš označenie „Syn človeka“? Mat. 24, 27. 30; 25, 31; 26, 64.

7. V ktorom podobenstve hovorí Kristus o sebe ako o kráľovi? Co hovorí o zriadení svojho večného kráľovstva? Mat. 25, 31—34.

Trón velebnosti znamená Jeho slávny trón. Pri skončení vyšeirujúceho súdu, ktorý začal roku 1844 (Zj 14. 6. 7), prijme Ježiš svoje kráľovstvo. Konččná korunovácia Krista nastane na konci tisícročia pred všetkými ľuďmi, i pred tými, ktorí Mu odmietli poslušnosť.

KRISTUS VO ZJAVENÍ

8. Ako predstavuje Krista apoštol Ján? Zj. 1, 13—16.

Aj keď sa Kristus zjavil Jánovi v nebeskej sláve, ukázal sa mu ako ľudská bytosť. Kristus trvá od večnosti ako druhá osoba Božstva a zostane ňou prevždy. Ľudskú podobu si však ponechá cez celú večnosť.

9. Ako inak menuje Ján Krista? Co čítame o Jeho druhom príchode v moci a sláve? Zj. 17, 14; 19, 11—16.

Označenie „Kráľ kráľov a Pán pánov“ sa vzťahuje na Krista obzvlášť pre dobu, keď sa „kráľovstvá sveta“ stanú „kráľovstvami nášho Pána a Jeho Krista“. Zj. 11, 15. V tej dobe Kristus dokoná za nás svoju veľkňazskú službu, prevezme kráľovstvo a vyslobodí svoj sužovaný ľud.

10. Ako popisuje Ján Kristov druhý príchod? Zj. 1, 7; 14, 14; 19, 11.
11. Ktorý symbol zriadenia Kristovho kráľovstva sa zhoďuje s istým podobenstvom? Zj. 19, 7—9. Porovnaj Mat. 22, 2—14.

Na svatbe, o ktorej je tu reč, preberá Kristus svoje kráľovstvo, predstavené novým Jeruzalemom. Čakajúci svätí sú tu ako hostia pozvaní na svatbu.

SLÁVNÁ BUDÚCNOSŤ

12. Ako popisuje Daniel i Ján chvíľu, kedy Kristus preberá svoje kráľovstvo? Dan. 7, 13. 14; Zj. 3, 21; 11, 15.

Luk. 19, 12—15 líči Krista ako vznešeného muža, ktorý cestoval do ďalekej zeme, aby prevzal kráľovstvo, a potom sa vrátil. Kristus na konci svojej kňazskej služby vo svätyni preberá ešte v nebi od svojho Otca kráľovstvo, a potom sa vráti na zem pre svojich svätých.

13. Akú budúcnosť očakáva tých, čo zostanú Kristu verní? Dan. 7, 18. 27; Mat. 25, 34. Pozri ďalej Zj. 21, 3. 4. 22, 3—5.

Vykúpení sa budú s neochabujúcim záujmom kochať v divoch stvoriteľskej moci, v tajomstvách vykupiteľskej lásky. Všetky schopnosti sa rozvinú a možnosti sa rozhojnia. Získavanie vedomostí nebude unavovať myseľ a vyčerpávať sily.

Pre myšľaj: Je mi Kristus skutočne všetkým? Čakám túžobne Jeho príchod a pripravujem sa naň? Kiež všetci s Ním vojdeme do Jeho kráľovstva.

Opakování všech úkolů čtvrtletí

1. Proč musel lid izraelský přijít do zajetí? Dan. 9, 5—12.
 2. Jak se dověděl Nabuchodonozor o Bohu? Dan. 2 a 4. kap.
 3. Co vykonali perští králové pro blaho Izraele? Ezdr. 1, 2. 3; 6, 1. 8; 7, 12. 13.
 4. Čím měl být Izrael pro svět? Iz. 49, 3. 6.
 5. Kdo je jediným Pánem země? Skut. 17, 24.
 6. Jak bude lid Boží vyproštěn z moci násilí? Dan. 12, 1; Zjev. 20, 7—10.
 7. Kdo je dnes duchovním Izraelem? 1. Petr. 2, 9. 10.
 8. Co nám Kristus zajistil? Žid. 10, 19.
 9. Které poselství musí být zvěstováno před Kristovým příchodem? Zjev. 14, 6—12.
 10. Která slova řekne spravedlivý Soudce a Král posléze svým věrným? Mat. 25, 34.
-